

RUIMTELIJKE ONDERBOUWING

WOONHUIS BOERDERIJ DE FROSKEPOLLE
GRIENEDYK 4 TE SNEEK

16-09-2016

Rho

—
ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

RUIMTELIJKE ONDERBOUWING

INHOUDSOPGAVE

blz

1. INLEIDING	1
1. 1. Aanleiding	1
1. 2. Locatie	1
1. 3. Planologische regeling	2
1. 4. Procedure	2
1. 5. Leeswijzer	2
2. PROJECTBESCHRIJVING	3
2. 1. Voorgeschiedenis	3
2. 2. Huidige situatie	3
2. 3. Voorgenomen initiatief	4
2. 4. Ruimtelijke kwaliteit	7
3. BELEIDSKADER	8
3. 1. Rijksbeleid	8
3. 2. Provinciaal beleid	8
3. 3. Gemeentelijk beleid	9
4. MILIEU- EN OMGEVINGSASPECTEN	11
4. 1. Milieuzonering	11
4. 2. Geluid	12
4. 3. Water	13
4. 4. Bodem	14
4. 5. Archeologie	15
4. 6. Cultuurhistorie	15
4. 7. Ecologie	16
4. 8. Externe veiligheid	17
4. 9. Luchtkwaliteit	17
4. 10. Kabels, leidingen en zoneringen	18
5. UITVOERBAARHEID	19
5. 1. Maatschappelijke uitvoerbaarheid	19
5. 2. Economische uitvoerbaarheid	19
6. AFWEGING EN CONCLUSIES	20
6. 1. Aanleiding	20
6. 2. Afweging	20
6. 3. Conclusie	20

BIJLAGEN

Bijlage 1	Wateradvies
Bijlage 2	Quicksan flora en fauna
Bijlage 3	Ecologische beoordeling Houkepoort

1. INLEIDING

1. 1. Aanleiding

De oude boerderij 'de Froskepolle' staat ten westen van Sneek, aan de belangrijkste vaarwatergang aan deze zijde, de Houkesleat. Met de ontwikkeling van het woningbouwplan Houkepoort is de boerderij op een eilandje komen te liggen en heeft het een brede bestemming gekregen, gericht op toekomstig hergebruik ten behoeve van een watersportbedrijf of horecaonderneming. Onder andere door economische omstandigheden is deze invulling uitgebleven. De nieuwe eigenaar wil de boerderij gaan verbouwen tot een royaal woonhuis en het bijbehorende erf opwaarderen. Er wordt daarbij een bescheiden aanbouw aan de boerderij gebouwd.

De aanvraag wijkt op enkele onderdelen af van het bestemmingsplan. Zo is de woonfunctie alleen ondersteunend aan een gevestigd bedrijf toegestaan (bedrijfswoning). Daarnaast wordt niet voorzien in de voorgestelde uitbreiding van de boerderij en valt het erf gedeeltelijk binnen een zone voor groenvoorzieningen. Ook wordt de woning groter dan de voorgeschreven 750 m³.

Gelet op de kwaliteitsimpuls die het plan aan deze bijzondere zichtlocatie biedt en op de opwaardering van de boerderij, wil de gemeente medewerking verlenen aan het afwijken van het bestemmingsplan. Dit kan door het verlenen van een omgevingsvergunning voor het handelen in strijd met de regels ruimtelijke ordening. Aan de omgevingsvergunning moet een goede ruimtelijke onderbouwing ten grondslag worden gelegd, ter motivering van het besluit. Deze onderbouwing voorziet hierin.

1. 2. Locatie

De projectlocatie ligt op een schiereiland dat aan het einde van de Grienedyk ligt. Het eiland ligt tussen de Houkesleat en het, in het kader van Houkepoort aangelegde Houkemeer. Het betreft het perceel Grienedyk 4 te Sneek. De ligging van het projectgebied is op een luchtfoto aangegeven in figuur 1.

Figuur 1. De ligging van het projectgebied

1. 3. Planologische regeling

Het projectgebied is geregeld in het bestemmingsplan *Houkepoort-Houkemar*, dat op 18 februari 2010 onherroepelijk is geworden. Het heeft hierin de bestemming 'Gemengde doeleinden' en gedeeltelijk de bestemmingen 'Groenvoorzieningen' en 'Natuurgebied, water en recreatie'. Binnen de bestemming wordt voorzien in aan de watersport gerelateerde bedrijven, verschillende vormen van horeca en een bedrijfswoning.

De bestaande boerderij en een klein deel hierachter is binnen een bouwvlak gebracht. Alleen binnen dit bouwvlak mogen gebouwen worden gebouwd. De boerderij is verder aangeduid als beeldbepalende bebouwing, waarbinnen het behoud, versterking en/of herstel van de cultuurhistorische waarde van de bebouwing wordt nagestreefd. Voor de bedrijfswoning is een maximale inhoudsmaat van 750 m³ bepaald.

Het projectgebied ligt verder binnen de zonegrens Industrielawaai 'Houkesloot'. Deze duidt de wettelijke geluidszone van het zuidelijk gelegen industrieterrein aan. Binnen deze zone wordt het realiseren van nieuwe geluidsgevoelige gebouwen tegengegaan.

De aanvraag wijkt op verschillende onderdelen af van het bestemmingsplan:

- het gebruik van de bebouwing als particuliere woning en niet als bedrijfswoning bij een gevestigd bedrijf is niet toegestaan;
- de voorgestelde uitbouw is buiten het bouwvlak geprojecteerd;
- de woning wordt groter dan 750 m³;
- het bijbehorende terrein, inclusief een botenhuis en insteekhavens, ligt gedeeltelijk binnen de bestemming 'Groenvoorzieningen' en 'Natuurgebied, water en recreatie'.

1. 4. Procedure

Voor het aanvragen van de omgevingsvergunning, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan wordt de uitgebreide procedure uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) gevolgd. De procedure hiervoor is opgenomen in artikel 2.12 eerste lid sub a onder 3 van de Wabo. Binnen zes maanden na ontvangst van de aanvraag moet het college van burgemeester en wethouders beslissen over het verlenen van de vergunning. Tijdens deze periode moet de aanvraag zes weken ter visie worden gelegd waarbij de mogelijkheid aan een ieder wordt geboden voor het indienen van zienswijzen. Na de bekendmaking van het besluit kan door belanghebbenden die een zienswijze hebben ingediend beroep worden ingesteld.

1. 5. Leeswijzer

Na deze inleiding wordt in *hoofdstuk 2* een beschrijving gegeven van de huidige situatie, de gewenste ontwikkelingen en de ruimtelijke inpassing daarvan. In *hoofdstuk 3* worden de uitgangspunten getoetst aan het, voor het project relevante, beleid op de verschillende niveaus. In *hoofdstuk 4* wordt ingegaan op de omgevingsaspecten. Vervolgens worden in *hoofdstuk 5* de maatschappelijk en economische uitvoerbaarheid van het project besproken. *Hoofdstuk 6* geeft ten slotte een beknopte samenvatting en conclusie van de ruimtelijke onderbouwing.

2. PROJECTBESCHRIJVING

2. 1. Voorgeschiedenis

De boerderij waarop de aanvraag betrekking heeft is in 1926 gebouwd ter vervanging van een daarvoor aanwezige boerderij. De boerderij staat bekend als de Froskepolle, een naam die al sinds medio 19^e eeuw op de topografische kaart staat (als Fraskepolle). Ongeveer gelijktijdig met de bouw van de boerderij is ten westen hiervan een woonhuis gebouwd. De situatie ter plaatse is tot het einde van de 20ste eeuw weinig veranderd. Wel is Sneek door planmatige uitbreidingen sinds de jaren '50 dichterbij gekomen en is in deze zelfde periode bedrijvigheid aan de zuidzijde van de Houkesloot gerealiseerd. Sinds de jaren '70 is het bedrijventerrein achter de oudere bedrijven ontwikkeld.

In het begin van de 21ste eeuw is het gebied ingrijpend veranderd. Er is een nieuwe rondweg met aquaduct onder de Houkesleat aangelegd en in het gebied rondom de Froskepolle is de Houkemar uitgegraven. De boerderij en de naastgelegen woning zijn hiermee op een schiereiland tussen dit meer en de Houkesleat komen te liggen. Ten noorden hiervan ligt het prestigieuze woningbouwplan Houkepoort, eveneens op een schiereiland in het meer.

Met de recente ontwikkelingen is de Froskepolle op een bijzondere zichtlocatie komen te liggen, aan de entree van Sneek vanaf het Sneekermeer. In het plan voor Houkepoort is hiervoor een bijzondere, min of meer openbare invulling voorgesteld met horeca of een watersportbedrijf. De woning naast de boerderij is thans bestemd als recreatiewoning.

2. 2. Huidige situatie

De boerderij is nog in de staat zoals in de tijd dat hier nog een boerenbedrijf aanwezig was. Het omliggende terrein is in het kader van het landinrichtingsproject voor Houkepoort wel ingrijpend veranderd. Het ligt op een ovaal eiland met een gracht en daaromheen een natuurlijke rand van riet en een waterkerende dijk. Een luchtfoto van het eiland is weergegeven in figuur 2.

Figuur 2. Luchtfoto eiland

Naast de boerderij (op de luchtfoto rechts) is de recreatiewoning met bijbehorende tuin aanwezig. Het eiland is ontsloten op de Grienedyk, die in het kader van de aanleg van de Houkemar is omgelegd via het nieuwbouwplan. De Grienedyk sluit vrijwel direct aan op de nieuwe rondweg (N354).

Aan de overzijde van de Houkesleat ligt het bedrijventerrein Houkesloot. Op dit geluidsgezoneerde bedrijventerrein zijn diverse vormen van overwegend zware industrie aanwezig. Aan de waterzijde liggen relatief kleinschalige bedrijfskavels met hoofdzakelijk watersport-gerelateerde bedrijven.

2. 3. Voorgenomen initiatief

De boerderij staat al enige tijd leeg en er is geen zicht op een invulling met de bedrijvigheid of horeca. De aanvraag heeft betrekking op het verbouwen van de boerderij tot een royaal woonhuis. Aan de oostzijde wordt een eenlaagse, transparante aanbouw voorgesteld. Voor het renoveren van het voorhuis is inmiddels een omgevingsvergunning afgegeven.

Samenhangend met de functiewijziging vindt een gedeeltelijke herinrichting van het erf plaats. Achter de boerderij (aan de noordzijde) wordt een aanlegplaats voor boten en een trailerhelling aangelegd. Hier wordt tevens een boothuis gerealiseerd (15 bij 6 meter, 3,5 meter hoog).

Herinrichting erf

Door Noordpeil (landschapsarchitecten) is een inrichtingsplan voor het eiland, het erf en de tuin gemaakt. Dit plan gaat uit van het doorsnijden van het bestaande eiland door een strip met de sfeer van het boerenerf. De zoom van de rietkraag met een natuurlijke rand van elzen en berken vormt de noordelijke rand aan de waterzijde. Dit gebied ligt voor de boezem. Het gebied aan de binnenzijde van de boezemkerende kade heeft een polderpeil van ongeveer 1,35 meter onder NAP. Dit gebied heeft een landelijk karakter. Het bestaande weggetje wordt beplant met enkele knotwilgen. Het gebied binnen de kade ligt laag en kan onder water worden gezet. Het waterrijke karakter is daardoor ook binnendijks beleefbaar. Dit deel wordt zeer extensief beheerd. Karakteristieke bomen zijn de knotwilgen langs het toegangsdijkje en een aantal bomen (notenboom, (goud)es en kastanje) als markante solitairen.

Het erf wordt begrensd aan weerszijde van de boerderij door een kerende wand, waardoor het extensieve grasland op de huidige hoogte lager ligt dan het boerenerf. Voor het erf is de hoogte van de vloeren (ongeveer 0,15 meter boven NAP) het uitgangspunt. Het erf heeft een gemiddelde hoogte van 0 – 0,25 meter onder NAP. Op het erf worden de erfvoorzieningen aangelegd, zoals het parkeren, paden en terrassen, erfbeplanting en eventueel een boomgaard of speelweide.

Voor de boerderij, aan de zijde van de Houkesloot, wordt een eenvoudige boerderijtuin aangelegd. Aan de buitenzijde van de boezemkerende kade wordt een tweetal havens aangelegd, omzoomd door de aanwezige rietkragen. Door de inpassing zijn slechts de masten van de boten in het zicht. De boezemkerende kade doet tevens dienst als ontsluiting voor beheer en onderhoud aan de buitendijkse natuurlijke oever.

Voor het waterpeil binnen de boezemkerende kade wordt een gewenst polderpeil in stand gehouden. Het polderpeil kan op verschillende niveaus worden gebracht, één en ander in overleg met het Wetterskip Fryslân.

Het inrichtingsplan is weergegeven in figuur 3.

Figuur 3. Inrichtingsplan Noordpeil

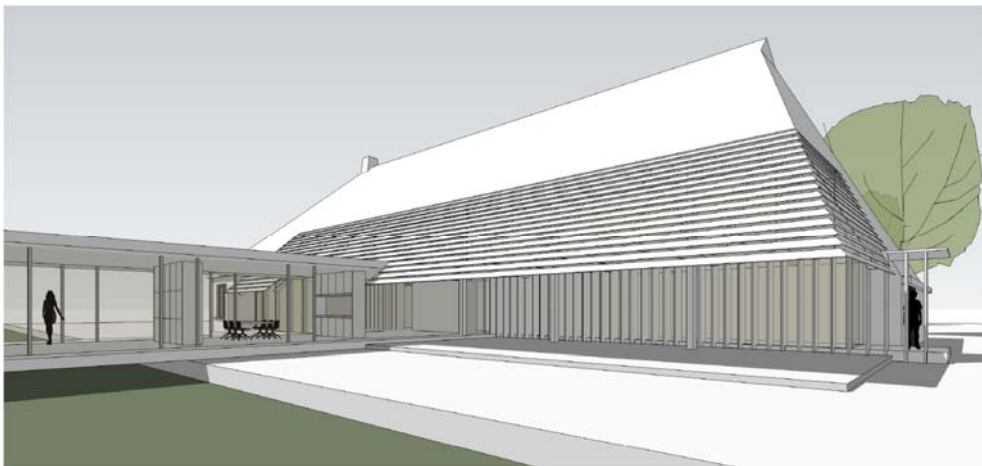
Aanpassingen boerderij

Het ontwerp voor de wijzigingen aan de boerderij is door architect INBO gemaakt. Het uitgangspunt is het respecteren van de bestaande cultuurhistorische waarden van de boerderij, doch het creëren van een bijzonder element op de prominente plek waar de boerderij staat. De hoofdvorm van de boerderij wordt gerespecteerd, maar op detailniveau worden wel enkele aanpassingen gedaan. De belangrijkste zijn het maken van openingen in het dak en in de gevels voor de toelating van licht in de woning. Aan de westzijde wordt een opening gemaakt ten behoeve van een inpandig zwembad en aan de oostzijde, ten noorden van de transparante aanbouw, komt een glasrijke kunstgalerij.

Enkele impressies van de boerderij in de nieuwe situatie zijn weergegeven in figuren 4, 5 en 6.

Figuur 4. Impressie zuidwest Venema

Figuur 5. Impressie noordoost

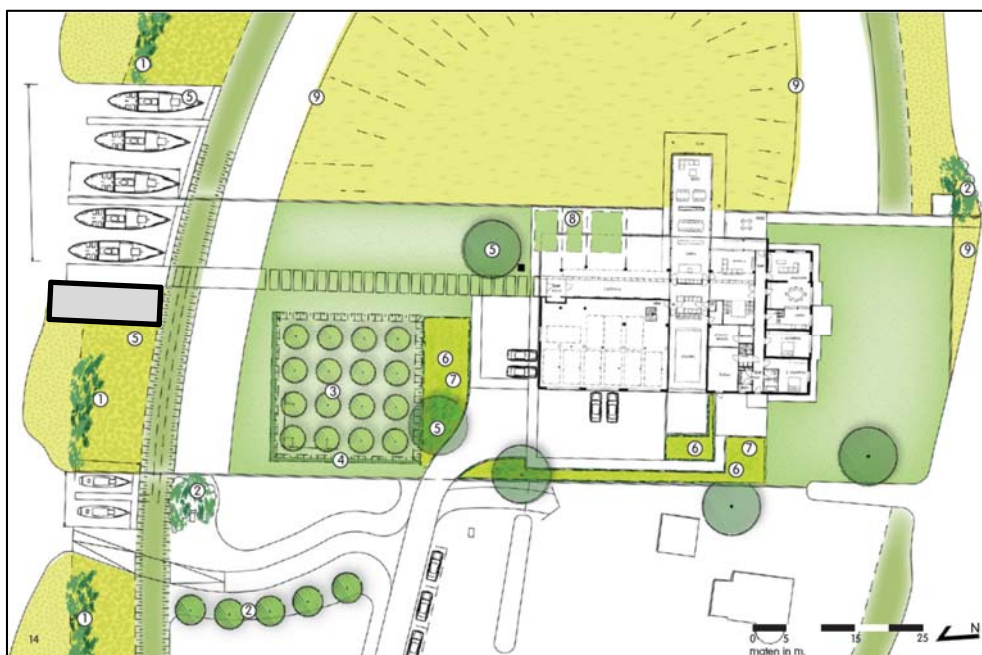

Figuur 6. Impressie zuidoost

2. 4. Ruimtelijke kwaliteit

Het projectgebied kent een prominente plek aan de entree van Sneek. Daarom is deze bijzondere invulling passend. Met het inrichtingsplan voor het erf en het eiland van Noordpeil en het ontwerp voor de boerderij van INBO krijgt de directe omgeving ruimtelijk gezien een positieve impuls. De boerderij wordt sterk opgewaardeerd en het erf wordt met respect voor de cultuurhistorische waarden van de boerderij en de positie van het eiland ingericht.

Voor het erf is door Noordpeil een beplantingsplan opgesteld. Dit is opgenomen in figuur 7.

1. Erfbeplanting

Elzenberkenhakhout langs rietzoom, lengte, aantal 2 per m2
Els (Alnus glutinosa) 60-100
Berk (Betula pendula) 60-100

2. Knotwilgen en vier

Wilgen (als tak in grond steken, geen boompalen), hoogte 1.20
boven M.V. 6 st.
(Peterselievier en sleedoor bij gemaaltje, 5 stuks)

3. Fruitbomen 20 stuks (eventueel oude rassen)

In overleg appel, moesappel, peer, stoofpeer, pruim, kers
Sneeuwklodjes laten verwilderen in boomgaard

4. Haag bij boomgaard

haagbeuk

5. Solitaire bomen (nieuw)

Kastanje
Goudels
Nolenboom

6. Randbeplanting erf (vier seizoenen, extensief onderhoud)

Struiklimop
Aronskelk
Longkruid
Smeewortel wit
Stokroossoorten (enkele bloem)
Maagedepalm

Varens (wintergroen)

Rodgersia (grote bladplanten)

Viburnum botnatense Dawn (winterbloeiende viburnum)

Hortensia (onder andere Hydrangea quercifolia)

Klimhortensia

Kornoelje (Cornus mas, controversa)

Boerenjasmijn

Vlinderstruik

7. Bollen

Boerencrocus

Sneeuwklodjes

Lenteklokjes

Boshyacint

Herfstijlloos

8. Vakken bij langs hal/entree (lage beplanting, wintergroen)

Maagdenpalm

Akelei

Geraniumsoorten

Diverse bollen (voorjaar/zomer/herfst)

Helleborus soorten (kerstroos)

Grassoorten

9. Langs de waterkant

Dotter

Zwanenbloem

Lis

Lisdodde

Figuur 7. Beplantingsplan

3. BELEIDSKADER

3. 1. Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is op 13 maart 2012 in werking getreden. Het Rijk laat de ruimtelijke ordening meer over aan gemeenten en provincies en kiest voor een selectieve inzet van rijksbeleid op 14 nationale belangen. Voor deze belangen is het Rijk verantwoordelijk voor de resultaten. Buiten deze 14 belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid. Dit project raakt geen van de 14 belangen.

Ladder voor duurzame verstedelijking

Een algemeen belang in de SVIR is het proces van duurzame verstedelijking. Hiervoor is 'de ladder voor duurzame verstedelijking' geïntroduceerd. De ladder is ook als procesvereiste opgenomen in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Deze houdt in het kort in dat in geval van nieuwe verstedelijking eerst gekeken moet worden beoordeeld of hier regionale behoefte voor is en vervolgens of deze behoefte binnen stedelijk gebied opgevangen kan worden. Indien dit niet mogelijk is, moet een locatie worden gezocht die passend multimodaal ontsloten is. Het wijzigen van de functie van een bestaand bouwwerk ten behoeve van één woning is geen verstedelijking in dit kader gelet op de aard en omvang van de wijziging.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) stelt regels omtrent de 14 aangewezen nationale belangen zoals genoemd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Dit bestemmingsplan raakt geen rijksbelangen zoals deze genoemd zijn in het Barro.

3. 2. Provinciaal beleid

Streekplan Fryslân 2007

Het ruimtelijk beleid van de provincie vormt een belangrijk kader voor het gemeentelijk (bestemmingsplan)beleid. Dit is onder meer neergelegd in het *Streekplan Fryslân 2007 'Om de kwaliteit van de romte'*, vastgesteld op 13 december 2006.

Sneek is één van de bundelingsgebieden die door de provincie onderscheiden is. De ambitie is het versterking van stedelijke gebieden, onder andere door het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit en een duurzaam ruimtegebruik. Het toekennen van een nieuwe functie aan een bestaand karakteristiek bouwwerk teneinde het behoud hiervan veilig te stellen is een vorm van duurzaam ruimtegebruik. Met de ontwikkeling gaat ook een duidelijk impuls voor de ruimtelijke kwaliteit gepaard.

Verordening Romte Fryslân

De *Verordening Romte Fryslân 2014* (vastgesteld op 25 juni 2014) stelt regels aan ruimtelijke plannen en projecten. Volgens de begrenzing tussen het buitengebied en het stedelijk gebied ligt het plangebied buiten het stedelijk gebied. Hier mogen geen bouw mogelijkheden en gebruiksmogelijkheden worden geboden voor stedelijke functies. Wel is het hergebruik van vrijkomende bebouwing mogelijk, bijvoorbeeld voor wonen. Hierbij wordt enige aanvullende nieuwbouw toegestaan, mits dit qua omvang duidelijk ondergeschikt is aan het hoofdgebouw. Hieraan wordt voldaan.

Het plan is in overeenstemming met de regels uit de verordening.

Vaarwegenverordening Fryslân

De Houkesleat is opgenomen in de Vaarwegenverordening van de provincie. Er geldt een vrijwaringszone van 15 meter. Voor nieuwe gebouwen of andere obstakels in deze zone moet een ontheffing worden verleend. Er wordt nu geen nieuwbouw in deze zone voorgesteld. Het is daarom niet nodig om een ontheffing op de Vaarwegenverordening aan te vragen.

3. 3. Gemeentelijk beleid**Ontwikkelvisie gemeente Súdwest-Fryslân**

Op 22 maart 2012 heeft de gemeenteraad de *Ontwikkelvisie gemeente Súdwest-Fryslân* vastgesteld. In de visie staan de ambities van de gemeente op het gebied van sociale, ruimtelijke en economische ontwikkelingen. De visie vormt een belangrijke basis voor nieuw beleid en plannen. In de ontwikkelvisie wordt uitgegaan van zes peilers. Voor dit plan zijn de peilers 'verscheidenheid in kernen', 'weidsheid van het landschap' en 'grote rijkdom aan cultuur en erfgoed' relevant.

In Súdwest-Fryslân is er de rust van het kleine dorp, de dynamiek van de stad of van beide een beetje in het grotere dorp of de kleinere stad. De verscheidenheid betekent een grote rijkdom aan verschillende types woon- en werkmilieus. Binnen de gemeente zullen er grote verschillen ontstaan met betrekking tot de bevolkingsgroei, krimp en toename in huishoudens. De verwachte groei vindt vooral plaats in de stedelijke kernen Bolsward en Sneek.

Ten aanzien van het landschap stelt de gemeente hoge eisen aan de ruimtelijke kwaliteit en landschappelijke inpassing. Er wordt ruimte geboden voor ontwikkeling in het landelijk gebied, mits naar de aard en schaal passend in de omgeving. Aan deze uitgangspunten wordt voldaan.

Cultuur en cultureel erfgoed hebben een verbindende werking op de samenleving en grote aantrekkingskracht toeristen. Erfgoed kan worden behouden door samenwerking en ontwikkeling. De boerderij de Froskepolle heeft geen monumentale status, maar is wel een beeldbepalend, karakteristiek gebouw. Het behoud hiervan wordt nagestreefd.

Woningbouwprogramma 2011-2016

Het *Woningbouwprogramma 2011-2016* is in 2012 vastgesteld door de gemeenteraad. Het betreft een strategisch beleidsdocument, waarin de woningbouwplannen en woonvisies van de vijf voormalige gemeenten op elkaar zijn afgestemd en samengevoegd tot één woningbouwprogramma. In het beleidsdocument wordt onder meer ingaan op de kwantitatieve woningbouwopgave en de kwalitatieve focus.

De kwantitatieve opgave is bepaald aan de hand van huishoudenprognoses. In de gemeente is sprake van een stuwmeer van plannen als gevolg van het stilvallen van de woningmarkt. De verwachting is dat woningbouwprojecten een impuls krijgen wanneer er meer schaarste op de woningmarkt is.

Voor dit project geldt dat er geen toevoeging op de woningvoorraad wordt gedaan. Het is al mogelijk om de boerderij te bewonen, alleen dan in de vorm van een bedrijfswoning. Het opwaarderen van de boerderij en het creëren van een bijzonder woonmilieu past wel binnen de beleidslijnen van het woningbouwprogramma.

Erfgoedvisie (2012) en Erfgoednota (2013)

Met het vaststellen van de *Erfgoedvisie Silhouet* (juni 2012) heeft de gemeente haar visie en missie op behoud en ontwikkeling van het erfgoed vastgesteld. De gemeente stelt zich hierbij ten doel om het culturele erfgoed op een evenwichtige, en duurzame manier in stand te houden en draagvlak hiervoor te ontwikkelen. Op basis van deze visie is de *Erfgoednota gemeente SWF 2013- 2016: De basis op orde* opgesteld (januari 2013). Een belangrijk speerpunt van de nota is dat de basis op orde wordt gebracht. Dit betekent dat de gemeentelijke organisatie haar kerntaken op het gebied van erfgoed zorgvuldig gaat uitvoeren. Het is namelijk een wettelijke taak voor gemeenten om te komen tot een zorgvuldige planbehandeling en besluitvorming wat betreft cultuurhistorie.

Het open Friese landschap met een karakteristiek silhouet van kop-hals-romp- en stelpboerderijen wordt genoemd als agrarisch erfgoed. Beeldbepalend in de ruimte zijn de lage zijmuren, het hoge schilddak en het (streekeigen) materiaal van baksteen en pannen en soms riet.

Door in te zetten op behoud en ontwikkeling van dit agrarisch erfgoed wordt aan meerdere doelstellingen tegemoet gekomen, zoals het behoud van historisch materiaal (daken), het voorkomen van verkrotting door het vinden van een passende herbestemming.

Dit project sluit hierop aan. De aanpassingen aan de stelpboerderij respecteren de bestaande karakteristieke verschijningsvorm en materiaalgebruik. Er wordt dan ook op een verantwoorde wijze met het agrarisch erfgoed omgegaan.

Visie ruimtelijke kwaliteit 'Mei soarch foar ús lânskip' (2013)

De gemeenteraad heeft in juni 2013 de gemeentelijke visie Ruimtelijke kwaliteit 'Mei soarch foar ús lânskip' vastgesteld. De visie gaat vooral over de ruimtelijke kwaliteit van het landschap. Hoofduitgangspunt is dat bij alle ruimtelijke ontwikkelingen de kenmerken en kernkwaliteiten van de verschillende landschapstypen leidend zijn.

Het projectgebied ligt volgens de visie in het Veen- en merengebied. Speerpunten zijn hier het behouden en versterken van de weidsheid en openheid, verbinden van oude paden, randen van meren en opvaarten openhouden, het herkenbaar houden van kenmerkende verkavelingspatronen en, ten aanzien van dorpsstructuren, het respecteren van kleinschaligheid en waterfronten.

Dit project is met respect voor het landschap tot stand gekomen en doet geen afbreuk aan de kwaliteiten van het Veen- en merengebied. Daarmee voldoet de ontwikkeling aan de visie ruimtelijke kwaliteit.

4. MILIEU- EN OMGEVINGSASPECTEN

4. 1. Milieuzonering

Beoordelingskader

Tussen bedrijfsactiviteiten en hindergevoelige functies (waaronder wonen) is een goede afstemming nodig. Het doel daarbij is het voorkomen van onacceptabele hinder ter plaatse van woningen, maar ook om te zorgen dat bedrijven niet worden beperkt in de bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden. Bij de afstemming wordt gebruik gemaakt van de richtafstanden uit de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering'. Een richtafstand wordt beschouwd als de afstand waarbij onaanvaardbare milieuhinder redelijkerwijs is uitgesloten. Bedrijfsactiviteiten zijn daarvoor ingedeeld in een aantal milieucategorieën.

Waardering omgeving

Voor het beoordelen van de mate van hinder die aanvaardbaar is ter plaatse van hindergevoelige functies wordt onderscheid gemaakt tussen een 'rustige woonomgeving' en een 'gemengd gebied'. Het komt erop neer dat voor woningen in een gemengd gebied de normen uit het Activiteitenbesluit toereikend zijn. Voor woningen in een rustige woonomgeving geldt een strengere norm. Nabij het projectgebied ligt het industrieterrein Houkesloot. Dit is een geluidsgezoneerd industrieterrein. De boerderij is in geluidszone van het bedrijventerrein gelegen. Daarom wordt uitgegaan van de richtafstanden voor woningen in een gemengd gebied. In paragraaf 4.2 wordt ingegaan op de akoestische aspecten van de geluidszone.

Toetsing

Op het industrieterrein is een zonering in de milieucategorieën aangebracht. In de strook direct langs de Houkesleat geldt een gemengde bestemming. Hier is alleen lichte bedrijvigheid, uit milieucategorie 1 en 2 toegestaan. Deze bestemming ligt op ongeveer 80 meter vanaf de boerderij, waarmee ruimschoots wordt voldaan aan de richtafstanden (10 meter). Wel ligt hier een jachthaven uit milieucategorie 3.1, waarbij een richtafstand van 30 meter geldt. Ook hier is geen sprake van een knelpunt.

Ten zuiden van de weg Top geldt de bestemming bedrijventerrein, nader aangeduid voor bedrijven tot en met milieucategorie 3.2. Deze bestemming ligt op 125 meter vanaf de boerderij. Ook hier wordt voldaan aan de richtafstanden (50 meter). Wel liggen aan de Prof. Zernikestraat 18 (De Waard) en aan de Bellstraat 5 (Dyckerhoff-Basal) laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. de binnenvaart, respectievelijk uit milieucategorie 4.2 en 5.2. Hiervoor gelden een richtafstanden van 100 en 500 meter tot woningen in een gemengde omgeving.

De afstand van De Waard tot de boerderij is 142 meter. Dyckerhoff-Basal ligt op 257 meter afstand. Alleen dit laatste bedrijf wordt niet voldaan aan de richtafstanden. Bepalend voor deze bedrijven is geluidhinder. Hiervoor geldt in dit geval dat de bedrijven moeten passen in de geluidsruimte die wordt bepaald door de geluidszone (zie paragraaf 4.2). Hieraan wordt voldaan.

Stofhinder Dyckerhoff-Basal

In mindere mate is stofhinder aan de orde. Voor Dyckerhoff-Basal geldt hiervoor een richtafstand van 300 meter tot woningen. Binnen een afstand van 300 meter vanaf de boerderij ligt op het terrein van het bedrijf alleen een opslagbak in een uitloper van het terrein. Het zwaartepunt van de bedrijfsvoering ligt op grotere afstand. Het ligt daarom niet in de rede

dat ter plaatse van de boerderij sprake is van enige stofhinder als gevolg van de werkzaamheden van Dyckerhoff-Basal. Bovendien liggen op kleinere afstand van dit terrein al verschillende woningen. Daarom kan in dit geval worden afgeweken van de richtafstand.

Bestaande mogelijkheden

Tot slot wordt opgemerkt dat in de voorzijde van de boerderij al een woning aanwezig en toegestaan is. Het in gebruik nemen van de boerderij als particuliere woningen levert voor de bedrijven op het bedrijventerrein geen beperkingen op.

Conclusie

Vanuit de milieuzonering bestaan er geen belemmeringen voor het in gebruik nemen van de boerderij als particuliere woning.

4. 2. Geluid

Beoordelingskader

Het aspect 'geluid' gaat over geluidhinder op geluidsgevoelige objecten als gevolg van verkeer en industrie. De Wet geluidhinder (Wgh) is hiervoor het toetsingskader. Rondom wegen met een maximumsnelheid van meer dan 30 km/uur, spoorwegen en aangewezen bedrijven(terreinen) zijn geluidszones van toepassing. Als er geluidsgevoelige objecten, zoals woningen, binnen deze zones worden toegevoegd, dan moet geluidsbelasting op de gevels hiervan worden bepaald en getoetst aan de normen.

Geluidszones wegverkeerslawaaï

Het projectgebied ligt formeel in de geluidzone van de wegen op het industrieterrein. Doorgaande wegen hier liggen in dit geval op zodanige afstand dat het toetsen aan de grenswaarden hiervoor niet doelmatig is.

Geluidszone industrielawaai

Op het bedrijventerrein Houkesloot zijn geluidszoneringsplichtige bedrijven toegestaan. Rondom dit bedrijventerrein is een geluidzone voor industrielawaai van kracht (artikel 53 Wgh). Dit betekent dat op de vastgestelde zonegrens het totale geluidsniveau, vanwege alle op het industrieterrein gelegen bedrijven tezamen, de grenswaarde van 50 dB(A)-etmaalwaarde niet mag worden overschreden. Daarnaast gelden ook maximale toegestane grenswaarden voor woningen die buiten de grens van het bedrijventerrein, maar binnen de geluidszone daarvan zijn gelegen. Deze maximale waarden bepalen de geluidsruimte voor bedrijven op het bedrijventerrein.

Voor de boerderij is een hogere grenswaarde van 55 dB(A) vastgesteld. Uit navraag bij de zonebeheerder (gemeente Súdwest-Fryslân) blijkt dat de feitelijke geluidsbelasting op de woning 54 dB(A) is. Er is dus geen sprake van een overschrijding van de richtwaarde.

Toetsing Wgh

Dit project maakt het mogelijk om de gehele boerderij als particuliere woningen te gebruiken. Bovendien wordt er een uitbreiding met geluidsgevoelige ruimten gerealiseerd. Het is voor dit project niet nodig om een akoestisch onderzoek naar de geluidsbelasting op het woonhuis te doen. Immers: de geluidsbelasting als gevolg van industrielawaai is vastgelegd op maximaal 55 dB(A). Vanuit de Wgh is er zodoende geen belemmering om de boerderij als woonhuis in gebruik te nemen. Er worden geen nieuwe geluidsgevoelige objecten toegevoegd binnen de geluidzone en er wordt voldaan aan de richtwaarde.

Toetsing Bouwbesluit

Wel moet op grond van het Bouwbesluit worden voldaan aan een maximale binnenwaarde van 33 dB c.q. 35 dB(A). Omdat er wel nieuwe geluidsgevoelige ruimten in de boerderij mogelijk worden gemaakt, is hiervoor wel een afweging nodig. Het Bouwbesluit schrijft gevels met een minimale geluidswering van 20 dB voor. Als wordt voldaan aan deze voorwaarde, wordt automatisch ook voldaan aan de maximale binnenwaarde.

De ontwikkeling vindt plaats in twee fasen. Voor de renovatie en herinrichting van het voorhuis is reeds vergunning verleend. Het gaat hier om bestaande geluidsgevoelige ruimten die in het kader van dit project aanvullend worden geïsoleerd voor duurzaamheid en comfort. De bestaande buitenwand bestaat voor het grootste deel uit steens muur met een dikte van circa 30 cm. Hiervoor wordt een geïsoleerde voorzetwand met een Rc-waarde van 4,5 m²K/W, overeenkomstig Bouwbesluit. De beglazing wordt uitgevoerd als dubbel en slagvast (extra dik). Ook de dakconstructie wordt op deze manier geïsoleerd voor warmte en geluid.

De 2^e fase betreft het gedeelte achter het voorhuis, waar deze ruimtelijke onderbouwning voor is geschreven. Dit deel krijgt een dubbele scheidingsconstructie doordat er een geheel nieuwe scheiding binnen de bestaande scheidingen wordt gebouwd. Ook hier wordt gebruik gemaakt van isolatie conform bouwbesluit en extra dikke beglazing. Het ventilatiesysteem wordt gebalanceerd uitgevoerd.

Op basis van het voorgaande is het voldoende aannemelijk dat aan de geluidsnormen uit het Bouwbesluit kan worden voldaan. Dit blijkt ook uit de aanvraag voor de activiteit 'bouwen'.

Conclusie

Voor dit project is alleen geluidhinder door industriële lawaai relevant. De geluidsbelasting op het woonhuis als gevolg hiervan bedraagt momenteel 54 dB(A), maar mag maximaal 55 dB(A) bedragen. Door te voldoen aan de geluidsisolatie volgens Bouwbesluit van 20 dB wordt automatisch voldaan aan het maximale binnenniveau van 35 dB(A). Door de solide bouwwijze is voldoende duidelijk dat aan deze normen kan worden voldaan. Vanuit dit aspect bestaan dus geen belemmeringen voor dit project.

4. 3. Water

Deze 'waterparagraaf' gaat in op de watertoets. Hierin wordt beoordeeld wat de effecten van het bestemmingsplan op de waterhuishouding zijn en of er waterschapsbelangen spelen. De belangrijkste thema's zijn waterveiligheid, de afvoer van schoon hemelwater en afvalwater en de waterkwaliteit.

Het projectgebied ligt in het beheersgebied van Wetterskip Fryslân. Het project is via de digitale watertoets kenbaar gemaakt bij het waterschap (kenmerk: 20160517-2-12990). Door de ligging van het projectgebied in de zones van lokale waterkeringen en vanwege de ingrepen in de watergangen is de normale watertoetsprocedure van toepassing. Het waterschap heeft hiervoor een wateradvies opgesteld. Dit is opgenomen in bijlage 1. Het wateradvies geeft ten aanzien van het project een aantal uitgangspunten c.q. adviezen voor een goede omgang met de waterhuishouding. De beschrijving van de wateraspecten sluit zoveel mogelijk aan bij de indeling van het Waterbeheerplan en de Leidraad Watertoets in de thema's Veilig, Voldoende en Schoon.

Veilig

Rondom het projectgebied ligt een lokale waterkering. Deze kan, gelet op de lage ligging van het perceel, niet worden opgeheven. Het advies is om de toegangsweg richting de woning en het perceel op te hogen.

Voldoende

Peilwijziging: Voor de voorgestelde peilwijziging is een watervergunning of een peilbesluit-procedure nodig.

Drooglegging: Het poldergemaal dat op het eiland aanwezig is moet voor medewerkers van het wetterskip bereikbaar blijven.

Realisatie kelder: Geadviseerd wordt om de voorgestelde kelder waterdicht aan te leggen om wateroverlast te voorkomen. Voor eventuele onttrekking van grondwater is een vergunning of melding nodig.

Schoon

Afvalwater en regenwatersysteem: Het uitgangspunt is om regenwater en rioolwater zoveel mogelijk gescheiden af te voeren. In dit geval wordt afvalwater afgevoerd op de bestaande rioleringsaansluiting. Hemelwater kan op het oppervlaktewater worden afgevoerd.

Waterkwaliteit: De bouwwijze en onderhoudstechniek moeten emissievrij zijn. Ook is het nodig dat u bouwt met milieuvriendelijk en duurzaam materiaal.

Vervolg

Waterwet: Voor alle ingrepen in de waterhuishouding moet tijdig een vergunning worden aangevraagd of een melding worden gedaan in het kader van de *Waterwet*.

Procedure: Bij de uitvoering wordt rekening gehouden met de uitgangspunten van het wateradvies. Sinds het aanvragen van het wateradvies is het plan op enkele punten aangepast. Onder andere is de situatie ter plaatse van de insteekhavens gewijzigd, wordt er niet meer uitgegaan van verschillende waterpeilen binnen de dijk en zal een bestaande gierkelder gebruikt worden voor opslag van hemelwater voor tuinsproeiers en dergelijke. Dit is gecommuniceerd met het wetterskip. De wijzigingen leiden niet tot andere uitgangspunten.

4. 4. Bodem

Bij het aspect 'bodem' staat de vraag centraal of de bodemkwaliteit toereikend is voor het nieuwe gebruik. De bodem kan door eerdere (bedrijfs)activiteiten verontreinigd zijn. Voor de ruimtelijke procedure is het van belang dat verdachte locaties worden signaleerd.

Het projectgebied is lange tijd in gebruik geweest ten behoeve van een agrarisch bedrijf. Het niet aannemelijk dat als gevolg hiervan ernstige verontreinigingen zijn ontstaan. Een plaatselijk verontreiniging als gevolg van een lekkende brandstoftank of voertuig is niet uitgesloten. In een eerdere procedure is de locatie al geschikt bevonden als verblijfsruimte voor mensen. Het is in het kader van deze ruimtelijke onderbouwing niet nodig om een bodemonderzoek uit te voeren. Wel moet bij de bouwaanvraag mogelijk een verkennend bodemonderzoek worden ingediend, omdat er nieuwe verblijfsruimten voor mensen voor gerealiseerd. Op die manier is gewaarborgd dat er geen risico's voor de volksgezondheid ontstaan.

4. 5. Archeologie

In de Monumentenwet 1988 zijn archeologische resten beschermd. Wanneer de bodem wordt verstoord moeten archeologische resten intact blijven. Als dit niet mogelijk is, is opgraving een optie. Om inzicht te krijgen in de kans op het aantreffen van archeologische resten in bepaalde gebieden zijn op basis van historisch onderzoek archeologische verwachtingskaarten opgesteld.

Voor de gemeente Súdwest-Fryslân wordt gebruik gemaakt van de Fryske Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE). Deze bestaat uit twee kaarten voor verschillende perioden (steentijd-bronstijd en ijzertijd-middeleeuwen). Voor de periode steentijd-bronstijd geldt dat er op basis van eerder onderzoek geen archeologisch onderzoek nodig is. Wel kunnen er archeologische resten uit de periode ijzertijd-middeleeuwen in de grond zitten. De provincie beveelt aan om bij ingrepen groter dan 500 m² een archeologisch onderzoek uit te voeren.

In het kader van de ontwikkeling van de Houkepoort en Houkemar is door RAAP een inventariserend en aanvullend onderzoek uitgevoerd. Tijdens het inventariserend onderzoek zijn ten oosten van de boerderij Froskepolle archeologische indicatoren aangetroffen. Het aanvullend onderzoek heeft uitgewezen dat het gaat om een globale vondst, die geen bijzondere archeologische waarde heeft. Op basis hiervan is het gebied vrijgegeven voor wat betreft archeologie.

De bodemingrepen als gevolg van dit project zijn beperkt. Gelet op het archeologisch beleid en de eerder uitgevoerde onderzoeken is het niet nodig om een archeologisch onderzoek uit te voeren. Indien bij bodemingrepen onverhoopt toch archeologische resten worden aangetroffen, dan geldt op basis van de Monumentenwet een meldingsplicht bij het bevoegd gezag (gemeente Súdwest-Fryslân).

4. 6. Cultuurhistorie

In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is bepaald dat in een ruimtelijk plan een beschrijving opgenomen moet worden van de manier waarop met de aanwezige cultuurhistorische waarden rekening is gehouden.

Binnen het projectgebied komen geen wettelijke beschermde cultuurhistorische waarden voor (monumenten). Wel is de boerderij Froskepolle volgens het geldende bestemmingsplan aangemerkt als karakteristiek gebouw, waarvan de instandhouding wordt nagestreefd. Ook de Grienedyk en de Houkesleat zijn belangrijkste structuurlijnen en in dit hoedanigheid aanmerkt als cultuurhistorische elementen.

Het project draagt in positieve zin bij aan het behoud van de boerderij. Zoals beschreven in paragrafen 2.3 en 2.4 is het verbijzonderen van de locatie passend op deze plek en is het ontwerp zodanig dat de waarden van de boerderij worden gerespecteerd. Aan de Grienedyk en de Houkesleat worden geen aanpassingen gedaan. Vanuit dit aspect bestaan dus geen belemmeringen voor het project.

4. 7. Ecologie

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening gehouden worden met de natuurwaarden van de omgeving en met beschermde plant- en diersoorten. De Natuurbeschermingswet 1998 regelt de bescherming van natuurgebieden. Dit gaat om op Europees niveau aangewezen Natura 2000-gebieden. In de provinciale verordening worden gebieden die van belang zijn voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), nu Nationaal Natuurnetwerk (NNN) beschermd. De bescherming van soorten en hun verblijfplaatsen is geregeld in de Flora- en faunawet.

Gebiedsbescherming

Het projectgebied ligt niet in een beschermd natuurgebied. Wel is de Houkesleat tot ter hoogte van het oosten van het eiland waarop de boerderij staat onderdeel van het Nationaal Natuurnetwerk. Het Natura 2000-gebied 'Sneekermeergebied' ligt op ruim een kilometer richting het oosten.

Het wijzigen van de functie van de boerderij en de beperkte perceel gebonden herinrichting heeft geen mogelijk (significante) effecten op de beschermde natuurgebieden nabij het projectgebied. De woonfunctie heeft een lagere verkeer aantrekkende werking en milieubelasting dan de nu mogelijke bedrijvigheid c.q. horeca. Vanuit de gebiedsbescherming bestaan geen belemmeringen voor de ontwikkeling.

Soortenbescherming

Het projectgebied omvat een deel van een eiland met daarop en –omheen verschillende beplantingsstructuren en waterpartijen. Deze elementen vormen potentieel leefgebied voor (beschermde) plant- en diersoorten. In de boerderij kunnen zich verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten, zoals vleermuizen en zwaluwen bevinden. Voor een inzicht in de mogelijk aanwezige soorten is een quickscan flora en fauna uitgevoerd. De bijbehorende rapportage is opgenomen in bijlage 2.

Resultaten boerderij en omgeving

Uit het onderzoek blijkt dat in de bebouwing geen gaten zitten waarin vleermuizen of vogels zich zouden kunnen ophouden of waaruit blijkt dat ze zich in ophouden. In verband met het voorkomen van algemene broedvogels is het van belang om werkzaamheden buiten het broedseizoen of te werken op een manier dat vogels tot broeden komen. Daarnaast vliegen en foerageren er vleermuizen. Gedurende en na realisatie van de plannen kunnen deze soorten er blijven vliegen en foerageren. Effecten op vleermuizen worden derhalve uitgesloten.

Er kunnen daarnaast algemene licht beschermde zoogdieren en amfibieën voorkomen. Voor deze algemene soorten bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is de algemene zorgplicht van toepassing. Deze houdt in dat alles wat redelijkerwijs mogelijk is moet worden gedaan of juist gelaten om schade aan de soorten te voorkomen.

Resultaten oeverzone

De oeverzone kan van belang zijn als groeiplaats van de matig beschermde rietorchis en gevlekte orchis. Ook kan hierin de zwaar beschermde waterspitsmuis en noordse woelmuis leven. Effecten op soorten als gevolg van de ingrepen in deze oeverzone kunnen niet worden uitgesloten. Op grond hiervan wordt een gericht veldinventarisatie geadviseerd om eventuele effecten en maatregelen op een adequate manier in te kunnen schatten.

Na het veldbezoek dat in het kader van de quickscan is uitgevoerd is in opdracht van de gemeente Súdwest-Fryslân voor de nieuwbouw op het eiland Houkepoort een ecologisch onderzoek verricht. Het projectgebied van de Froskepolle ligt binnen het onderzoeksgebied van dat onderzoek. De rapportage is opgenomen in bijlage 3. In dit onderzoek is specifiek ingegaan op de genoemde muizensoorten en geconcludeerd dat deze niet voorkomen in de directe omgeving van het projectgebied. Nader onderzoek is op basis hiervan niet nodig.

In het kader van de zorgplicht van de Flora- en faunawet dienen de aanlegsteigers gerealiseerd te worden vanaf één zijde waardoor vissen kunnen ontsnappen. Tevens dienen eventuele mosselen verplaatst te worden waarmee de bittervoorn in symbiose leeft. Daarnaast mag niet gewerkt worden in de kritieke periode van vissen. Het betreft de voortplantingsperiode en in de winter (bij ijs op het water).

Met de gemeente is afgesproken dat de aanleg van de haven zorgvuldig plaatsvindt, onder ecologische begeleiding. Op deze manier worden conflicten met de Flora- en faunawet voorkomen is het niet nodig om een ontheffing op grond van deze wet aan te vragen.

4. 8. Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's voor de omgeving bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. De normen voor externe veiligheid zijn vastgelegd in onder andere het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), het Besluit externe veiligheid transportroutes en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).

Risico's zijn inzichtelijk gemaakt op de risicokaart die per provincie wordt bijgehouden. Uit de risicokaart blijkt dat nabij het projectgebied geen risicobronnen aanwezig zijn. Het projectgebied ligt niet in invloedsgebieden van risicobronnen. Vanuit dit aspect bestaan dus geen belemmeringen voor het project.

4. 9. Luchtkwaliteit

In de Wet milieubeheer zijn normen voor luchtkwaliteit opgenomen. Deze normen zijn bedoeld om de negatieve effecten op de volksgezondheid, als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging, tegen te gaan. Als maatgevend voor de luchtkwaliteit worden de gehalten fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂) gehanteerd.

In Friesland zijn geen knelpunten op het gebied van luchtkwaliteit. Op basis van de Groot-schalige Concentratie- en Depositiekaarten blijkt dat er in Sneek en omgeving sprake is van een zeer goede luchtkwaliteit. Het project heeft geen negatieve invloed op de luchtkwaliteit. Vanuit de luchtkwaliteit bestaan dus geen belemmeringen voor het plan.

4. 10. Kabels, leidingen en zoneringen

Bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de aanwezigheid van elektriciteit- en communicatiekabels en nutsleidingen in de grond. Hier gelden beperkingen voor ingrepen in de bodem. Daarnaast zijn zones, bijvoorbeeld rondom hoogspanningsverbindingen, straalpaden en radarsystemen van belang. Deze vragen vaak om het beperken van gevoelige functies of van de hoogte van bouwwerken. Voor ruimtelijke plannen zijn alleen de hoofdleidingen van belang. De kleinere, lokale leidingen zijn door middel van een Klic-melding in kaart gebracht.

In of nabij het projectgebied liggen geen kabels of leidingen die een planologische zone hebben.

5. UITVOERBAARHEID

Wettelijk bestaat de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheid van een project. Wat dat betreft wordt een onderscheid gemaakt in de maatschappelijke en de economische uitvoerbaarheid.

5. 1. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Over de aanvraag heeft het wettelijk vooroverleg ex. artikel 3.1.1. Bro plaatsgevonden. Het is in dit kader besproken met provincie Fryslân en wetterskip Fryslân. De provincie heeft aangegeven dat de provinciale belangen op een juiste manier zijn verwerkt. Het wetterskip heeft een wateradvies uitgebracht. Dit is verwerkt in paragraaf 4.3. Zij hebben geen bezwaren.

Enieder wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze tegen de aanvraag in te dienen. Daarvoor wordt de ontwerpbeschikking van de vergunning, met bijbehorende stukken gedurende een periode van zes weken ter inzage gelegd. De gemeenteraad wordt gevraagd om een verklaring van geen bedenkingen.

De ingekomen zienswijzen en overlegreacties worden door de gemeente beantwoord en meegewogen in de besluitvorming omtrent het verlenen van de omgevingsvergunning. Tegen dit besluit bestaat de mogelijkheid voor beroep en hoger beroep.

De resultaten uit de te doorlopen uitgebreide voorbereidingsprocedure geven inzicht in de maatschappelijke uitvoerbaarheid van dit project.

5. 2. Economische uitvoerbaarheid

Ten behoeve van de uitvoerbaarheid van het project is het van belang te weten of het economisch uitvoerbaar is. De economische uitvoerbaarheid wordt enerzijds bepaald door de exploitatie van het plan (financiële haalbaarheid) en anderzijds door de wijze van kostenverhaal van de gemeente (grondexploitatie).

Financiële haalbaarheid

Dit betreft een particulier project dat wordt gefinancierd door de aanvrager. Deze heeft hiervoor voldoende financiële middelen. De economische uitvoerbaarheid is niet in het geding.

Grondexploitatie

Door middel van de grondexploitatieregeling beschikken gemeenten over mogelijkheden voor het verhalen van kosten, bijvoorbeeld voor het bouw- en woonrijp maken en kosten voor de ruimtelijke procedure. Wanneer bouwplannen in de zin van artikel 6.2.1 Bro mogelijk worden gemaakt, dan moet in beginsel een grondexploitatieplan opgesteld worden.

Er wordt met dit project geen bouwplan in de zin artikel 6.2.1 Bro mogelijk gemaakt. Daarom is de grondexploitatieregeling niet van toepassing. Ook is er geen sprake van een kostenverhaal, anders dan procedurekosten. Deze kosten worden door middel van leges verhaald op de aanvrager.

6. AFWEGING EN CONCLUSIES

6. 1. Aanleiding

Deze ruimtelijke onderbouwing dient ter afweging voor het verlenen van een omgevingsvergunning met toepassing van artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 van de Wabo, waarmee het gebruik en uitbreiding van de boerderij, alsmede de gewijzigde terreininrichting in afwijking van het geldende bestemmingsplan wordt vergund.

6. 2. Afweging

Functioneel is er sprake van een kleine wijziging. De woonfunctie is al mogelijk in de boerderij, echter dan alleen als bedrijfswoning bij een watersportbedrijf of horecaonderneming. Het particulier bewonen heeft geen ruimtelijke impact, anders dan een mogelijk andere uitstraling richting de omgeving. Gelet op de zichtlocatie van de Froskepolle is een bijzondere invulling gewenst. De aanpassingen aan de karakteristieke boerderij en het omliggende terrein zijn met respect voor de cultuurhistorische waarden en de bijzondere positie van de locatie ontworpen. Er is sprake van een passende invulling die bijdraagt aan het duurzaam in stand houden van de boerderij.

Het project is in overeenstemming met de relevante beleidsuitgangspunten op zowel provinciaal als gemeentelijk niveau en veroorzaakt het geen conflicten met de sectorale wet- en regelgeving.

6. 3. Conclusie

Met het verlenen van een omgevingsvergunning voor het project is sprake van een goede ruimtelijke ordening.

BIJLAGE 1

Wateradvies de Froskepolle Sneek (mail d.d. 15 juni 2016)

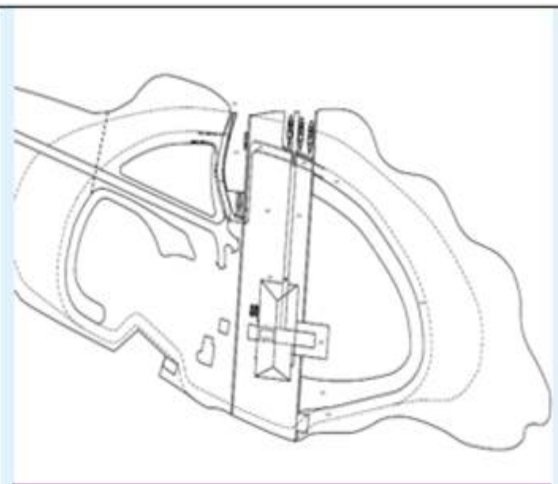
Op 17 mei 2016 is door u een digitale watertoets doorlopen voor aan de Grienedyk 4 te Sneek. Op dit plan is de normale watertoetsprocedure van toepassing. De redenen hiervoor zijn een peilwijziging, dempen en graven van watergangen, de bouw van een kelder en de aanleg van een insteekhaven. Deze mail vormt het wateradvies voor het hierboven genoemde plan. Op 30 maart jl. hebben we het plan gezamenlijk op de locatie met de initiatiefnemer besproken en doorgenomen.

Concreet plan

Het project betreft een functiewijziging en kleine uitbreiding van de boerderij tot woonhuis. Het omliggende terrein wordt heringericht, onder andere met de aanleg van een insteekhaven en een boothuis.

Figuur 1, overzicht locatie

Figuur 2, nieuwe inrichting

Wateraspecten

In de normale procedure stelt Wetterskip Fryslân een wateradvies op, waarbij we ingaan op de aspecten die vanuit het oogpunt van water van belang zijn bij ruimtelijke plannen. De beschrijving van de wateraspecten sluit zoveel mogelijk aan bij de indeling van het Waterbeheerplan en de Leidraad Watertoets in de thema's Veilig, Voldoende en Schoon.

Beschrijving van het watersysteem

Het plangebied ligt als een eiland in de Friese boezem met een streefpeil van -0,52 m NAP. De locatie zelf wordt bemalen en heeft een zomerpeil van -1,60 m NAP en een winterpeil -1,80 m NAP. Door de ligging midden in de boezem heeft de locatie een geïsoleerd watersysteem.

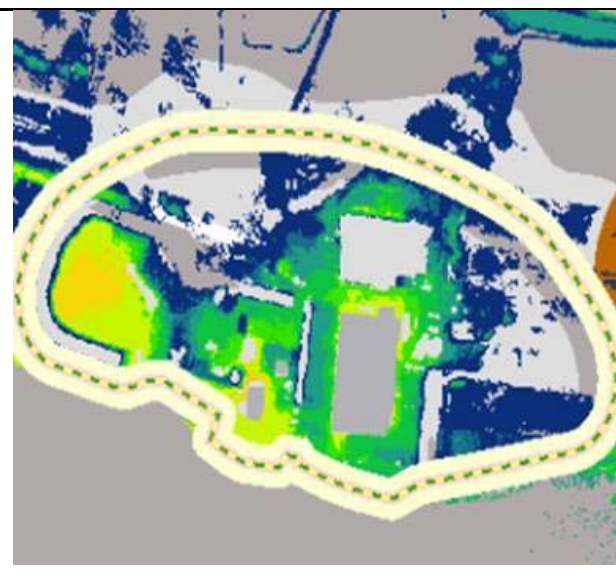
Veilig

Lokale kering

In het plangebied ligt een lokale kering. Een lokale kering beschermt het achterliggende gebied tegen wateroverlast door hoog water. Langs de lokale kade ligt een beschermingszone van 5 meter. Wetterskip Fryslân heeft onderzocht of het mogelijk is om de locatie voor de boezem te brengen en hiermee de lokale kade op te heffen. Uit de beoordeling van de hoogtekaart, hoogtemetingen en veldbezoek blijkt dit niet mogelijk te zijn i.v.m. de lage ligging van het terrein en een bestaande stenen berging. Gelet op de lage ligging adviseren wij om de toegangsweg richting de woningen en het perceel op te hogen, zie *figuur 3 hoogtekaart*.

Figuur 3, lokale kade

Figuur 4, hoogtekaart, blauw, lage delen

Het is niet toegestaan om werken uit te voeren op of aan de lokale kade of in de beschermingszone daarvan. Voor werkzaamheden binnen de kernzone en de beschermingszone van de lokale kering is een watervergunning nodig. Meer informatie over de watervergunning staat onder *Waterwet* in deze mail.

Voldoende

Peilbeheer

Peilwijziging

Als gevolg van de realisatie van het plan wil de initiatiefnemer het vastgestelde peil wijzigen i.v.m., de aanleg van een vijverpartij. Hiervoor is een peilwijziging nodig. Afhankelijk van de omvang van de wijziging en gevolgen voor derden belangen kan dit via een watervergunning of via een peilbesluitprocedure. Of het wijzigen van het peil mogelijk is kunnen wij in deze watertoets niet beoordelen. Wanneer u het peil wilt wijzigen kunt u een peilwijziging aanvragen volgens de procedure zoals beschreven onder *Waterwet* in deze mail.

Poldergemaal

Op het eiland bevindt zich een poldergemaal dat in beheer en onderhoud is bij Wetterskip Fryslân. Het gemaal dient te allen tijde bereikbaar te zijn voor de medewerkers van Wetterskip Fryslân. Op dit moment bekijkt Wetterskip Fryslân wat de mogelijkheden zijn om poldergemalen waarbij alleen het individueel belang wordt gediend over te dragen naar de belanghebbende. Dit punt staat los van de verdere planontwikkeling rondom dit plan.

Realisatie kelder

In de aanvraag geeft u aan dat onder de voormalige boerderij een kelder wordt gerealiseerd. Wij adviseren om ondergrondse constructies zoals een kelder altijd waterdicht aan te leggen om (toekomstige) wateroverlast te voorkomen. Ook als een kelder in de bestaande situatie boven de heersende grondwaterstand wordt aangelegd is het advies om deze waterdicht te realiseren. Zo ontstaat bij toekomstige stijgingen in de grondwaterstand geen wateroverlast. De initiatiefnemer is hier zelf verantwoordelijk voor. In veel gevallen is het voor de realisatie van een kelder nodig om het grondwater te verlagen. Voor het onttrekken van grondwater is een vergunning of melding nodig. Ook het lozen van onttrokken grondwater is meldingsplichtig. Om te weten of u met een melding kunt volstaan of een vergunning nodig hebt, kunt u contact opnemen met de Cluster

Vergunningverlening van Wetterskip Fryslân. Meer informatie over de Watervergunning vindt u onder Waterwet in deze mail.

Schoon

Afvalwater- en regenwatersysteem

Om het aantal overstortingen van rioolwater en de belasting van rioolwaterzuiveringen te beperken, is het uitgangspunt om regenwater en rioolwater zoveel mogelijk gescheiden af te voeren. In geval van dit bouwplan kunt u het hemelwater afkomstig van verhard oppervlak, onder bij *Waterkwaliteit* in deze mail genoemde voorwaarden, lozen op het oppervlaktewater.

Waterkwaliteit

Om een goede waterkwaliteit te realiseren dient u te voorkomen dat milieubelastende stoffen in het oppervlaktewater terecht komen. De bouwwijze en onderhoudstechniek moeten emissievrij zijn. Ook is het nodig dat u bouwt met milieuvriendelijk en duurzaam materiaal.

Vervolg

Waterwet

Voor alle activiteiten in en nabij het watersysteem, waaronder het lozen van afvalwater op het oppervlaktewater, het onttrekken van grondwater of het aanbrengen van een wijziging in het watersysteem, dient u een vergunning aan te vragen of een melding te doen bij Wetterskip Fryslân. Op onze website (www.wetterskipfryslan.nl) treft u meer informatie aan over de Waterwet en u kunt daar onder andere ook meldingsformulieren en het aanvraagformulier voor een watervergunning downloaden. De aanvraag voor een watervergunning of de melding kunt u ook gelijktijdig met de omgevingsvergunningaanvraag indienen via het omgevingsloket online (www.omgevingsloket.nl).

Procedure

Wij gaan er van uit dat u de in deze watertoets vermelde adviezen opvolgt en meeneemt in de verdere planvorming. Wij vragen u om het wateradvies te communiceren met de initiatiefnemer. Wanneer u de vermelde adviezen opvolgt zien wij met betrekking tot het voorliggende plan geen waterhuishoudkundige bezwaren. De watertoetsprocedure is hiermee wat ons betreft afgerond.

Mocht u vragen hebben over het wateradvies of wilt u verder overleggen over het plan, dan kunt u contact opnemen met de heer R. Tamminga. De in deze mail genoemde afdelingen en personen zijn telefonisch bereikbaar via het algemene telefoonnummer van Wetterskip Fryslân: 058-292 22 22.

BIJLAGE 2

QUICK SCAN FLORA- EN FAUNAWET GRIENEDYK 5 TE SNEEK

Adviesbureau

Mertens

QUICK SCAN FLORA- EN FAUNAWET GRIENEDYK 5 TE SNEEK

rapportnr. 2016.2278

juni 2016

In opdracht van:
Rho adviseurs
Postbus 150
3000 AD ROTTERDAM

Adviesbureau Mertens B.V.
Bureau voor natuur, ruimtelijke
ordening en ecotoxicologie

Bezoekadres: Dr. Willem Dreeslaan 1 te Bennekom
Postadres: Postbus 367, 6700 AJ te Wageningen

T: 0317-428694
M: 06-29458456

E: info@adviesbureau-mertens.nl
I: www.adviesbureau-mertens.nl

© Adviesbureau Mertens BV, Wageningen, 2016.

Deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming vrij worden vermenigvuldigd. De verzamelde data zijn alleen te gebruiken voor het hier geschetste onderzoek en mogen niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
1.1 INLEIDING.....	2
1.2 HET PLANGEBIED EN DE PLANNEN	2
1.3 DOELSTELLING VAN HET ONDERZOEK.....	5
1.4 OPBOUW RAPPORT.....	5
 2. FLORA- EN FAUNAWET	 6
2.1 FLORA- EN FAUNAWET	6
2.2 RODE LIJST	7
 3. METHODE	 8
 4. RESULTAAT INVENTARISATIE EN BEOORDELING	 9
4.1 FLORA	9
4.2 VLEERMUIZEN	9
4.3 OVERIGE ZOOGDIEREN	9
4.4 BROEDVOGELS.....	10
4.5 AMFIBIEËN	10
4.6 VISSEN	10
4.7 REPTIELEN.....	10
4.8 OVERIGE.....	10
 5. SAMENVATTENDE CONCLUSIE.....	 11
 GERAADPLEEGDE LITERATUUR.....	 12
 BIJLAGEN	 13
1. PLANGEBIED	14
2. BEGRIPPEN.....	15

1. INLEIDING

1.1 Inleiding

Er is het voornemen voor de aanpassing van het perceel Grienedyk 4 te Sneek. Het voorkomen van beschermde soorten vormt een te onderzoeken aspect omdat met de plannen effecten kunnen gaan ontstaan op planten- en diersoorten die beschermd zijn via de Flora- en faunawet. Op grond hiervan is aan Adviesbureau Mertens B.V. uit Wageningen gevraagd om een verkennend veldonderzoek uit te voeren naar het voorkomen van wettelijk beschermde soorten en om bij het eventueel voorkomen hiervan, aan te geven hoe hiermee dient te worden omgegaan. In dit rapport worden de resultaten van deze verkenning gepresenteerd.

1.2 Het plangebied en de plannen

Het plangebied is gelegen aan de Grienedyk 4 te Sneek (zie figuur 1 voor de globale ligging en bijlage 1 voor de exacte ligging). Op dit perceel is een woning met schuur gelegen. Het perceel ligt verder gedeeltelijk braak of is begroeid en onderhouden als tuin. Het oostelijk deel bestaat uit een rietruigte. Het plan omvat het aanpassen van de opstallen om bewoning verder mogelijk te maken. Daarnaast zal het perceel heringericht worden met een natuurtuin. Aan de noordzijde zijn enkele aanlegsteigers voor boten voorzien.. In figuur 2 wordt een beeld gegeven van het plangebied rond half juni 2016.

Figuur 1. Globale ligging van het plangebied Grienedyk 4 te Sneek.

Figuur 2. Aanzicht van het plangebied Grienedyk 4 te Sneek.

Vervolg figuur 2. Aanzicht van het plangebied Grienedyk 4 te Sneek.

1	Hekwerk met afstandsbediening (ontwerp Ids Willemsma) en rietkraag	10	Haven voor jachten, ligboxen 5 boten
2	Draaimogelijkheid bij hek voor (hulp)diensten (draaicirkel)	11	Landschappelijke inpassing, erfbeplanting
3	Knotwilgen als wegbegeleiding i.p.v. hek	12	Strand
4	Parkeren burens langs dijk 4 pp.	13	Zitplek
5	Toegangsweg naar erf	14	Pad langs oever
6	Weggetje naar trailer helling	15	Tuinhuis aan de Houkesloot
7	Erfbeplanting noordzijde, elzenberkenhakhout als vitrage	16	Toegankelijkheid beheer en onderhoud rietkragen en buitendijs grasland
8	Water langs toegangsweg en kade (polderpeil)	17	Eventuele locatie zonnepanelen
9	Haventje met trailerhelling, ligboxen voor 2 boten	18	Plaats voor snoeihout en compost bij gemaal (polderpeil)

Figuur 3. Plansituatie Grienedyk 4 te Sneek.

1.3 Doelstelling van het onderzoek

De doelstelling van het onderzoek is tweeledig. Enerzijds wordt inzichtelijk gemaakt welke wettelijk beschermde natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet te verwachten zijn. Anderzijds worden de consequenties van deze aanwezigheid voor de planontwikkeling weergegeven.

Gelet op de opdracht genoemd in de inleiding en de doelstelling, is het van belang dat de volgende vragen worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde planten- en diersoorten komen mogelijk voor ter plaatse van en in de directe omgeving van Grienedyk 4 te Sneek?
2. Welke verwachte wettelijk beschermde planten- en diersoorten ondervinden nadelen van de plansituatie?
3. Hoe dient te worden omgegaan met eventuele negatieve effecten van de plansituatie op wettelijk beschermde planten- en diersoorten?

1.4 Opbouw rapport

Na een korte uitleg over de Flora- en faunawet (hoofdstuk 2) komen achtereenvolgens aan de orde:

- De onderzoeksmethode (hoofdstuk 3).
- Een beschrijving van de aanwezigheid van beschermde soorten (hoofdstuk 4).
- Een beoordeling van de effecten op beschermde soorten (hoofdstuk 5).

In bijlage 2 wordt een overzicht gegeven van de gebruikte definities en afkortingen.

2. FLORA- EN FAUNAWET

2.1 Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet zijn regels gegeven over de bescherming van de in het wild levende planten- en diersoorten, mede ter uitvoering van de soortbescherming in de Europese Richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn). Deze soortenbescherming van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn geïntegreerd in de Flora- en faunawet. Deze soortenbescherming houdt in dat handelingen zoals het doden, opzettelijk verontrusten, verstoren of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen, hollen, nesten, eieren van dieren en het uitgraven, plukken en vernietigen van groeiplaatsen van planten verboden zijn.

Een ruimtelijke ingreep kan gepaard gaan met negatieve effecten op planten en dieren. Om een ruimtelijk plan tot uitvoering te kunnen brengen die negatieve effecten heeft op beschermde soorten, is in een aantal gevallen een ontheffing van het Ministerie van Economische Zaken noodzakelijk. Om een dergelijke ontheffing te kunnen verkrijgen, moet aangetoond worden dat de voorgenomen ruimtelijke ingreep geen afbreuk zal doen aan de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soorten. Qua mate van bescherming kan onderscheid worden gemaakt in de volgende drie beschermingsregimes.

Algemeen voorkomende soorten (categorie 1: lichte bescherming)

Voor algemeen voorkomende soorten zoals haas, egel, veldmuis, bruine kikker of gewone pad geldt sinds begin 2005 een algemene vrijstelling. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd als zij worden geschaad op voorwaarde dat met deze soorten goed omgegaan wordt: zij mogen niet onnodig gedood of gewond worden en activiteiten dienen buiten de kritieke periode plaats te vinden.

Minder algemeen voorkomende soorten (categorie 2: matige bescherming)

Voor soorten die minder algemeen voorkomen als eekhoorn, steenmarter, levendbarende hagedis en diverse soorten orchideeën geldt dat een ontheffing vereist blijft bij ruimtelijke ingrepen die negatieve effecten voor deze soorten hebben. Een uitzondering hierop kan gemaakt worden als wordt gewerkt volgens een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n gedragscode geeft een sector of initiatiefnemer zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Bij het hebben van een gedragscode voor de minder algemeen voorkomende soorten is alleen nog een ontheffing nodig voor werkzaamheden die niet conform de gedragscode worden uitgevoerd.

Strikt beschermde soorten (categorie 3: strikte bescherming)

~~Voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan, vanwege de Vogelrichtlijn te beschermen~~ vogelsoorten en soorten die zijn opgenomen bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (o.a. ringslang, hazelworm, boommarter, das en waterspitsmuis) geldt dat een ontheffing alleen wordt verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat en er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

2.2 Rode lijst

De Rode lijst met bedreigde soorten is eind 2004 gepubliceerd in de Staatscourant en voor een deel in 2009 herzien. Aan de op deze lijst genoemde soorten komt bescherming toe voor zover zij vallen onder het beschermingsregime van de Flora- en faunawet.

Tussen de Flora- en faunawet en de Rode lijsten bestaat geen formele relatie. Alleen op basis van 'gunstige staat van instandhouding' kunnen bij beschermde Rode lijstsoorten "zwaardere" randvoorwaarden gelden ten aanzien van mitigerende en compenserende maatregelen dan voor algemene soorten. Zo zal het bij zeer algemeen voorkomende soorten die niet afnemen in aantal (geen Rode lijstsoort) relatief eenvoudig zijn om aan te tonen dat de "gunstige staat van instandhouding" niet in het geding komt. Voor soorten met een beperkt verspreidingsbeeld en die afnemen in aantal (soorten die wél op de Rode lijst staan) is een uitgebreide effectenstudie wenselijk. Voor deze soorten geldt namelijk de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats. Dit artikel is derhalve ook gericht op het voorkomen van doden en verwonden van algemene soorten.

3. METHODE

Op maandag 6 juni 2016 is een bezoek gebracht aan het Grienedyk 4 te Sneek. Gedurende dit bezoek is het perceel en de directe omgeving beoordeeld op het mogelijk voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Dit vond plaats aan de hand van aanwezige ecotopen en sporen. Er is zeer beperkt gebruik gemaakt van bestaande verspreidingsgegevens om het (potentieel) voorkomen van beschermde soorten te bepalen omdat deze via o.a. Waarneming.nl worden beheerd voor een veel groter gebied. Overige waarnemingen worden tevens bewaard voor een groot gebied, namelijk op kilometerniveau zoals weergegeven op www.telmee.nl. en op een nog groter schaalniveau in verspreidingsatlassen.

4. RESULTAAT INVENTARISATIE EN BEOORDELING

4.1 Flora

Het plangebied is gedeeltelijk verhard (bebouwing, bestrating en het huidige woonhuis). De tuin ligt braak. Het voorkomen van beschermde planten wordt in deze deelgebieden uitgesloten. De aanwezige muren zijn te droog voor muurplanten of ongeschikt. Gedurende het verkennend veldonderzoek op dinsdag 7 juni 2016 zijn geen beschermde plantensoorten of resten van beschermde plantensoorten vastgesteld in deze ecotopen. Op het perceel kan wel de licht beschermde dotterbloem en zwanenbloem groeien. Voor deze algemene soorten bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet. De moeraszone langs het water is het pioniersstadium ontgroeid. De moeraszone geeft daarnaast mogelijkheden als groeiplaats aan riet- en gevlekte orchis. Gedurende het verkennend veldonderzoek zijn geen beschermde plantensoorten of resten van beschermde plantensoorten vastgesteld. Dit kan worden verklaard uit het feit dat deze planten volledig afsterven in de winter en de oever nog net niet volledig was ontwikkeld. De riet- en gevlekte orchis zijn matig beschermd via de Flora- en faunawet en kunnen nadelig worden beïnvloed door de plannen.

4.2 Vleermuizen

Het voorkomen van verblijfplaatsen zoals kolonie-, paar- en overwinteringsplaatsen van vleermuizen kan worden uitgesloten. In de bebouwing zijn geen gaten of openingen vastgesteld die in potentie geschikt zijn als kolonie- en/of paarplaats van gebouwbewonende vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis of laatvlieger. Het ontbreekt verder aan bomen met gaten waarin vleermuizen zich kunnen ophouden.

Gelet op het feit dat er in potentie geen verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen zijn in de bebouwing zijn de daaraan gekoppelde vliegroutes eveneens uit te sluiten. De bebouwing is ook niet rechtlijnig in relatie tot overige bebouwing / opgaande groen waardoor het aannemelijk is dat deze functioneert als begeleidend element. De bebouwing wordt daarnaast op nagenoeg de zelfde plaats herbouwd waardoor oriëntatiemogelijkheden blijven bestaan. Effecten op vliegroutes worden derhalve uitgesloten.

Het voorkomen van migratieroutes wordt uitgesloten omdat grootschalige landschapselementen zoals dijken en rivieren niet aansluiten op het plangebied Grienedyk 4 te Sneek. De omliggende plassen en wateren worden niet direct of indirect beïnvloed door het voornemen.

Met de realisatie van de plannen zal het gebied in zeer beperkte mate van vorm veranderen (gelet op de foerageermogelijkheden van vleermuizen). Grienedyk 4 te Sneek wordt in de huidige vorm behouden. Mogelijk foerageert er gewone dwergvleermuis en laatvlieger. In de toekomst zal deze functie niet verminderen. Effecten op de foerageermogelijkheden van vleermuizen worden derhalve uitgesloten.

4.3 Overige zoogdieren

Het is mogelijk dat ter plaatse van het plangebied de huismuis en bruine rat leven. Deze soorten zijn niet beschermd. Mogelijk bevindt zich plaatselijk huisspitsmuis, mol, veldmuis en bosspitsmuis. Voor deze algemene soort bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet. In de oever kan de zwaar beschermde noordse woelmuis en waterspitsmuis voorkomen (Broekhuizen & Thissen, 2015, Nieuwenhuizen, ea, 2000). De oever in met name het oostelijk deel is begroeid met meerjarig riet en dit zeer geschikt voor deze soorten. In deze oever zijn werkzaamheden en veranderingen voorzien, waardoor effecten op voorhand niet kunnen worden uitgesloten.

4.4 Broedvogels

Gedurende het verkennend veldonderzoek op dinsdag 14 juni 2016 zijn geen geschikte (potentiële) nestlocaties in de bebouwing aangetroffen die eventueel van waarde zouden kunnen zijn voor (gebouwbewonende) vogels. Het ontbreekt namelijk aan geschikte gaten in de bebouwing. Huismus en gierzwaluw zijn ook niet vastgesteld gedurende het verkennend veldonderzoek. Op grond hiervan wordt het voorkomen van vogels in de bebouwing uitgesloten. Derhalve kan tevens het voorkomen van en effecten op vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen (huismus, gierzwaluw) worden uitgesloten.

In het plangebied Grienedyk 4 te Sneek broeden algemene broedvogels zoals roodborst en winterkoning. In verband met het voorkomen van deze algemene broedvogels is het van belang om werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of op een manier dat de vogels niet tot broeden komen (rooien bomen en beplanting buiten broedseizoen). Op deze manier kan worden voorkomen dat verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden.

Mogelijk komen in de rietkraak ook nog andere zeldzame soorten voor zoals de waterral. Gedurende het verkennend veldonderzoek is de bruine kikkendief vastgesteld. In de afgelopen vijf jaar is deze soort drie keer gemeld in het kilometerhok waarin Grienedyk 4 te Sneek is gelegen. Het is onduidelijk of deze op het perceel (in de rietkraak) of omgeving broedt. Geen van deze vogelsoorten staat op de lijst met jaar rond beschermde vogelnesten (EZ, DLG, 2014b)

4.5 Amfibieën

De waterkant is leefgebied voor de bruine kikker, middelste/grote groene kikker en gewone pad. Deze soorten zijn licht beschermd en niet bedreigd. Voor deze licht beschermde soorten bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet. Het voorkomen van overige beschermde amfibieën wordt, gelet op de aanwezige ecotopen uitgesloten. Met de realisatie van de plannen wordt water toegevoegd. Dit water zal het leefgebied voor amfibieën vergroten.

4.6 Vissen

De het water rondom het plangebied is zeer geschikt voor verschillende vissen. Bekend is dat hierin de beschermde bittervoorn, kleine en grote modderkruiper leeft (Nie, 1996). Met de plannen zal de situatie voor de vissen iets veranderen ter plaatste van de aanlegsteigers. Deze verandering is beperkt en van tijdelijke aard. Dit betekent dat gewerkt moet worden vanaf één zijde waardoor vissen kunnen ontsnappen. Tevens dienen eventuele mosselen verplaatst te worden waarmee de bittervoorn in symbiose leeft. Daarnaast dient niet gewerkt te worden buiten de kritieke periode van vissen; dit betreft de voortplantingsperiode en in de winter (bij ijs op het water).

4.7 Reptielen

Gezien de huidige inrichting ten opzichte van de verspreiding van reptielen (zie Ravon.nl), de ligging en de aanwezige ecotopen, kan de aanwezigheid van reptielen worden uitgesloten.

4.8 Overige

Gezien de huidige aanwezige ecotopen kan de aanwezigheid van beschermde geleedpotigen en mollusken (o.a. brede geelgerande waterroofkever en zeggekorfslak) worden uitgesloten.

5. SAMENVATTENDE CONCLUSIE

Er zijn plannen voor de aanpassing van het perceel Grienedyk 4 te Sneek. Het plan omvat de verdere bewoning van de opstallen en de realisatie van een natuurtuin met aanlegsteigers. Deze activiteiten zouden kunnen samen gaan met effecten op beschermde planten- en diersoorten. Op grond hiervan is een verkennend veldonderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde soorten.

Er is vastgesteld dat de bebouwing geen gaten bezit waarin vleermuizen of vogels zich zouden kunnen ophouden of waaruit blijkt dat ze zich in ophouden. In verband met het voorkomen van algemene broedvogels is het van belang om werkzaamheden buiten het broedseizoen of te werken op een manier dat vogels tot broeden komen. Daarnaast vliegen en foerageren er vleermuizen. Gedurende en na realisatie van de plannen kunnen deze soorten er blijven vliegen en foerageren. Effecten op vleermuizen worden derhalve uitgesloten. Er kunnen daarnaast algemene licht beschermde zoogdieren en amfibieën voorkomen. Voor deze algemene soorten bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet.

Op grond van bovenstaande analyse worden effecten op matig en zwaar beschermde planten- en diersoorten uitgesloten; de plannen voor de verdere bewoning van de opstallen zijn niet in strijd met het gestelde binnen de Flora- en faunawet.

Verder kan het niet worden uitgesloten dat de oeverzone van belang is als groeiplaats van de matig beschermde riet- en gevlekte orchis en dat hierin de zwaar beschermde waterspitsmuis en noordse woelmuis leven. Effecten op riet-, gevlekte orchis, waterspitsmuis en noordse woelmuis kunnen dan ook niet worden uitgesloten. Op grond hiervan is een gerichte veldinventarisatie van belang om eventuele effecten en maatregelen op een adequate manier in te kunnen schatten. Pas na afronding van de inventarisatie van de oeverzone kan worden bepaald of verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden en of ontheffing Flora- en faunawet is vereist.

In het kader van de zorgplicht van de Flora- en faunawet dienen de aanlegsteigers gerealiseerd te worden vanaf één zijde waardoor vissen kunnen ontsnappen. Tevens dienen eventuele mosselen verplaatst te worden waarmee de bittervoorn in symbiose leeft. Daarnaast dient niet gewerkt te worden buiten de kritieke periode van vissen; dit betreft de voortplantingsperiode en in de winter (bij ijs op het water).

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Literatuur

- Bink, F.A., 1992. Ecologische Atlas van de dagvlinders van Noordwest-Europa. Schuyt en Co Uitgevers en Importeurs BV, Haarlem.
- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., Laar. V. van, Smeenk, C., Thissen, J.B.M., 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. KNNV 1-336.
- Broekhuizen, S., Thissen, J., 2015. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. KNNV, Zoogdiervereeniging Nijmegen, 1-320.
- Cremers, R., Delft, J., 1999. De amfibieën en reptielen van Nederland. KNNV-Uitgeverij.
- EEG, 1979. Richtlijn 79/43/EEG inzake het behoud van de Vogelstand. Publicatieblad Europese Gemeenschap, nummer L. 103.
- EEG, 1992. Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van wilde flora en fauna. Publicatieblad van de Europese Gemeenschap, nummer L. 206/7.
- Gerstmeier, R., Romig, T., 1997. Zoetwatervissen van Europa, Tirion, Baarn, 1-368.
- Hustings, F., Vergeer, J.W., Eekelder, P., 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nationaal Natuurhistorisch Museum Leiden, SOVON, Beek-Upbergen, 1-584.
- Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W., 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. KNNV, Utrecht, 1-260.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen, 2009a. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van ELI (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen, 2009b. Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet. Ministerie van ELI (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2004. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2009. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten en diersoorten (Flora en Faunawet). Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 402, 1-37.
- Nieuwenhuizen, W., M.J.J. la Haye & F. Mertens, 2000. De noordse woelmuis in Fryslân; naar een duurzame instandhouding. Wageningen, Research Instituut voor de Groene Ruimte. Alterra rapport 149, Wageningen.
- SOVON, 1987. Atlas van de Nederlandse broedvogels.
- Nie, H.W. de, 1996. Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen. Media Publishing, Doetinchem, 1-151.
- Spikmans, F., Jong, T. de, 2006. Het waarnemen van zoetwatervissen, Nijmegen, 1-55.

Website

- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdiervereeniging.nl

BIJLAGEN

1. PLANGEBIED

2. BEGRIPPEN

Baltsplaats	Plaats waar een vleermuis al roepend rondvliegt in de herfst en die doorgaans wordt verdedigd tegen andere mannetjes.
Foerageergebied	Een gebied waar een vleermuis of een groep van vleermuizen foerageert. Dat gebied wordt regelmatig bezocht door vleermuizen om in te foerageren en dat doorgaans meerdere foerageerplaatsen kent die langere tijd worden gebruikt.
Foerageerplaats	Plek (jachtplek) waar wordt gejaagd door vleermuizen. De plek kan in de directe omgeving van de kolonieplaats liggen maar ook kilometers verderop.
Kolonie	Groep vleermuizen (kleine groep mannetjes of meestal grotere groep vrouwtjes, soms gemengd (soorten, geslacht)) die in het voorjaar tot de herfst bijeen blijven. De groep kan zich vestigen in gebouwen (in spouwmuren of onder daklijsten e.d.) of bomen (spechtengaten, scheuren). Een groep vrouwelijke vleermuizen wordt ook wel aangeduid als een kraamkolonie. In zo'n groep worden jongen geboren en grootgebracht. Een kolonie maakt vaak gebruik van meerdere verblijfplaatsen die soms gelijktijdig worden gebruikt.
Migratieroute	Een vaste route van zomerverblijfplaats naar winterverblijfplaats en visa versa (zie ook vliegroute) of een route in een andere tijd; bijvoorbeeld tussen foerageerplaatsen.
Paarplaats	Territorium van territoriale mannetjes. Voor de ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis is dit doorgaans te vinden in boomholten. Voor de laatvlieger en de dwergvleermuis is dit te vinden in gebouwen. Voor de watervleermuis is dit te vinden in bomen en later, tegen de winter, zijn ze te vinden in overwinteringverblijven. Het mannetje vormt een harem met meerdere vrouwtjes. De paartijd valt in de herfst (uitgezonderd de grootoorvleermuis waarbij het in april valt (vroege voorjaar)). De hier geschetste situatie van de paring wordt in dit rapport omschreven als "herfst situatie".
Verblijfplaats	Een object (huis, boom, bunker, grot, kast en dergelijke) waarin een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag of 's winters permanent).
Vliegroute	Route die door vleermuizen elke avond wordt gebruikt om van de kolonieplaats naar foerageergebied te vliegen en visa versa (zie ook migratieroute). Vrouwtjes met jongen keren soms midden in de nacht terug om de jongen te zogen en gebruiken dan de route. Vliegroutes liggen over het algemeen langs lijnvormige (landschaps)elementen als bomenlanen, huizenrijen e.d. De functies zijn beschutting bij winderig en koud weer, oriëntatie in verband met de echolotatie-geluiden en het vinden van voedsel.
Voorbijvliegend	Vleermuizen die voorbijvliegen, niet via een vaste route. Het betreft meestal zwervers of trekkers.
Zwermen	Direct na het uitvliegen, naar vooral voor het invliegen bij een kolonie zwemt een deel van de kolonie rond de kolonieplaats. Zwermgedrag is derhalve een indicatie voor een eventuele kolonieplaats.
Winterverblijfplaats	Een verblijfplaats waar in de winter een of meerdere vleermuizen in winterslaap (hybernation) gaan. Deze ruimte is doorgaans donker, heeft een hoge luchtvochtigheid en

temperatuurwisselingen zijn nihil.

Zomerverblijfplaats Een verblijfplaats die gebruikt wordt door vleermuizen die niet in winterslaap zijn waarvan niet aangetoond is dat het een kraamverblijfplaats dan wel een paarverblijfplaats is. In sommige gevallen vormen bijvoorbeeld mannetjes kleine groepjes.

Postbus 367
6700 AJ Wageningen
Tel: 0317-428694
Fax: 0317-450601

BIJLAGE 3

Ecologische beoordeling woningbouw Houkepoort te Sneek

A&W-rapport 2146

in opdracht van

Ecologische beoordeling woningbouw Houkepoort te Sneek

A&W-rapport 2146

O. Stoker
E. van der Heijden

Foto Voorplaat

Impressie van het plangebied, A&W

O. Stoker & E. van der Heijden 2015

Ecologische beoordeling woningbouw Houkepoort te Sneek. A&W-rapport 2146

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden

Opdrachtgever**Gemeente Súdwest Fryslân**

Postbus 10000

8600 HA Sneek

Telefoon 0515 48 90 00

Uitvoerder**Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv**

Postbus 32

9269 ZR Feanwâlden

Telefoon 0511 47 47 64

Fax 0511 47 27 40

info@altwym.nl

www.altwym.nl

© Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv. Overname van gegevens uit dit rapport is toegestaan met bronvermelding.

Projectnummer

2485hkm

Projectleider

E. van der Heijden

Status

Definitief (versie 3)

Autorisatie

Goedgekeurd

Paraaf

R. Strijkstra

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'R. Strijkstra', written over a light blue rectangular background.

Datum

7 september 2016

Kwaliteitscontrole

Roel Strijkstra

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Situatieschets en plannen	3
2.1	Huidige situatie	3
2.2	Plannen	3
3	Beschermde natuurwaarden	4
3.1	Beschermde gebieden	4
3.2	Beschermde soorten	7
3.3	Samenvatting relevante natuurwaarden	10
4	Effectbepaling en beoordeling	12
4.1	Beschermde gebieden	12
4.2	Beschermde soorten	16
4.3	Samenvattende tabel	18
5	Conclusie	20
5.1	Conclusies m.b.t. gebiedsbescherming	20
5.2	Conclusies m.b.t. soortbescherming	20
6	Literatuur	21
	<i>Bijlage 1 Relevante wet- en regelgeving</i>	22

1 Inleiding

Aanleiding

De gemeente Súdwest Fryslân is voornemens nieuwbouw te realiseren op het eiland Houkepoort gelegen aan de Houkesleat bij Sneek. De plannen bevinden zich op dit moment in een fase van voorbereiding. Om deze reden is ecologisch onderzoek gewenst om te bepalen of de plannen een conflict veroorzaken met de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur. De gemeente Súdwest Fryslân heeft Altenburg & Wymenga opdracht gegeven om dit ecologisch onderzoek uit te voeren.

Doel

Het onderzoek dat aan deze rapportage ten grondslag ligt, is een ecologische quickscan. Bij een quickscan worden de (potentieel) aanwezige wettelijk beschermde natuurwaarden in en nabij het plangebied in kaart gebracht. Vervolgens wordt bepaald of de betreffende natuurwaarden negatieve effecten ondervinden van de ruimtelijke herinrichting. Deze effecten worden vervolgens beoordeeld in het kader van de vigerende ecologische wet- en regelgeving. Dit betreft de Natuurbeschermingswet, de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Ecologische Hoofdstructuur), de Flora- en Faunawet en eventueel andere relevante ecologische wet- en regelgeving. Hieruit voortvloeiend volgt een advisering met betrekking tot mogelijke knelpunten met ecologische wet- en regelgeving ten aanzien van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Voor meer informatie over de ecologische wet- en regelgeving wordt verwezen naar bijlage 1. Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en eventueel het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet of een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet.

Inhoud van het rapport

Het rapport is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken.

- Situatieschets en ontwikkelingen: in dit hoofdstuk is het onderzoeksgebied afgebakend en beschreven. Tevens is een beschrijving gegeven van de herinrichting (hoofdstuk 2).
- Relevante natuurwaarden: in dit hoofdstuk zijn de beschermde natuurwaarden in en nabij het onderzoeksgebied beschreven en is bepaald welke daarvan relevant zijn voor onderhavige beoordeling (hoofdstuk 3).
- Effectbepaling en beoordeling (hoofdstuk 4): hier is bepaald wat het effect is van de realisatie van de nieuwbouw op de relevante natuurwaarden. Op basis van de effectenbepaling is vervolgens een beoordeling gegeven in het kader van de natuurwet- en regelgeving. Ook vervolgacties worden genoemd.
- Conclusies (hoofdstuk 5): dit hoofdstuk bevat een korte samenvatting van de beoordeling in het kader van de natuurwetgeving.

Aanpak

In onderhavige rapportage zijn de resultaten van het ecologisch onderzoek gepresenteerd. Dit onderzoek is gebaseerd op twee benaderingswijzen. Ten eerste zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, overzichtswerken, onderzoeksrapporten en websites). Hierbij is ook gebruik gemaakt van een ecologische beoordeling die zeer recent is uitgevoerd in de directe omgeving van het plangebied (Stoker & De Vries 2014). Ten tweede is op 3 september 2015 een oriënterend veldbezoek uitgevoerd naar de (mogelijkheden voor) aanwezigheid van wettelijk beschermde natuurwaarden in het plangebied. De resultaten van dit onderzoek zijn in onderhavige rapportage opgenomen.

Altenburg & Wymenga bv presenteert in dit rapport de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

Foto 1 t/m 6 (A&W 2015). Impressie van het plangebied.

2 Situatieschets en plannen

2.1 Huidige situatie

Het plangebied betreft een recentelijk gerealiseerd eiland genaamd Houkepoort en ligt ten oosten van Sneek. Dit eiland wordt aan de westkant begrensd door de N354 en aan de zuidkant door de Houkesleat. De begrenzing is weergegeven in figuur 1.

Het eiland is gecreëerd op voormalig landbouwgrond. Er is een nieuw meer gerealiseerd. De oevers ervan bestaan uit riet en er is opslag van wilg. Omdat het eiland vrij recentelijk is gerealiseerd, heeft de vegetatie een ruderaal karakter en bestaat ze voornamelijk uit stikstofminnende pioniersoorten.

2.2 Plannen

De plannen bestaan uit het realiseren van nieuwbouw met de daarbij horende infrastructuur en groenvoorzieningen op het noordelijk deel van het plangebied. De bebouwing zal bestaan uit 191 woningen (vrijstaand, twee onder één kap en een appartementengebouw). Ook worden er 160 ligplaatsen gerealiseerd.

3 Beschermden natuurwaarden

In dit hoofdstuk is een overzicht gegeven van de wettelijk beschermde natuurwaarden die (mogelijk) aanwezig zijn in het plangebied en de omgeving daarvan. Tevens is van deze natuurwaarden bepaald of zij beïnvloed kunnen worden door de beoogde ingreep en daardoor relevant zijn voor onderhavige ecologische beoordeling.

3.1 Beschermden gebieden

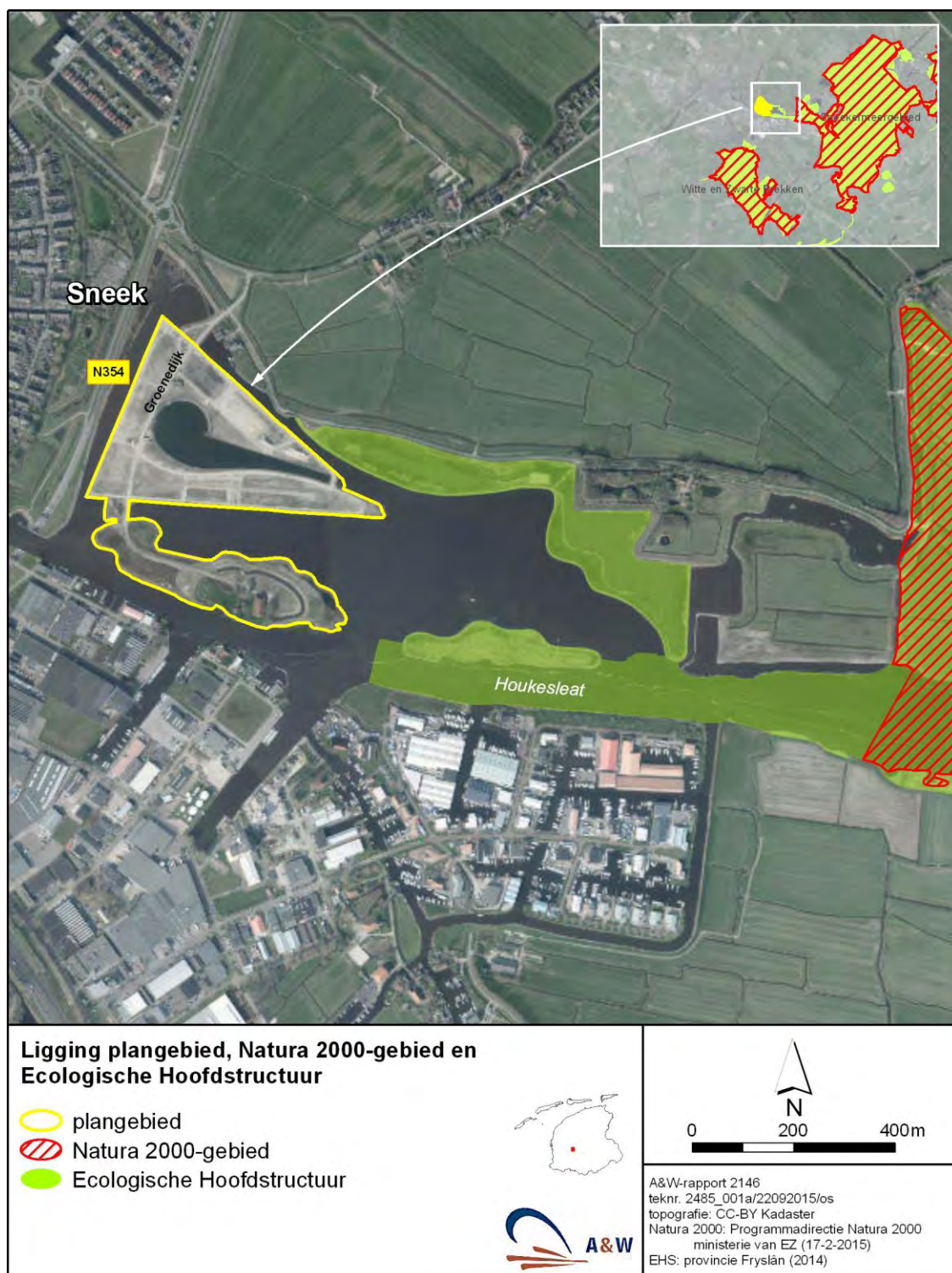
3.1.1 *Natura 2000-gebieden*

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is 'Sneekermeergebied' (zie figuur 1). Dit Natura 2000-gebied ligt op een afstand van ongeveer 1 km van het plangebied. Andere Natura 2000-gebieden in de nabije omgeving van het plangebied zijn de 'Witte en Zwarte Brekken' en 'Oudegaasterbrekken, Fluessen e.o.'. Deze gebieden liggen op respectievelijk 4 en 10 km afstand van het plangebied.

De bovengenoemde Natura 2000-gebieden zijn aangewezen voor een aantal niet-broedvogelsoorten. Daarnaast zijn het 'Sneekermeergebied' en Oudegaasterbrekken, Fluessen e.o. ook aangewezen voor broedvogels. Verder is het Natura 2000-gebied 'Oudegaasterbrekken, Fluessen e.o.' aangewezen voor een aantal habitattypen (vegetatietypen) en habitatrichtlijnsoorten, zoals Meervleermuis en Noordse woelmuis.

Overige Natura 2000-gebieden liggen op dermate grote afstanden, dat kan worden aangenomen dat er geen ecologische relaties bestaan tussen deze natuurgebieden en het plangebied. Er zal evenmin sprake zijn van (negatieve) effecten op deze Natura 2000-gebieden, die samenhangen met het herinrichtingsplan. Om die reden zijn de overige Natura 2000-gebieden niet relevant voor deze ecologische beoordeling.

Omdat de Natuurbeschermingswet 1998 bepaalt dat alle projecten en handelingen moeten worden getoetst of zij negatieve effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden, is in hoofdstuk 4 de zogenaamde 'Voortoets' uitgevoerd. Hierin is bepaald welke natuurwaarden van de Natura 2000-gebieden 'Sneekermeergebied', 'Witte en Zwarte Brekken' en 'Oudegaasterbrekken, Fluessen e.o.' relevant zijn voor deze 'Voortoets' en is nagegaan of er effecten zijn te verwachten op aangewezen natuurwaarden.

Figuur 3.1. Ligging plangebied en beschermde gebieden in de omgeving.

Figuur 3.2. Ligging van het plangebied ten opzichte van Ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied.

3.1.2 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied maakt geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS, figuur 3.1). Wel ligt op een afstand van ongeveer 50 m een gebied dat door de provincie is aangewezen als EHS. Dit gebied bestaat grotendeels uit moerasvegetaties met hier en daar delen open water en is met name van belang voor rietbroedende vogels en watervogels.

De bescherming van de EHS is tweeledig. Het eerste uitgangspunt is dat er geen verlies van oppervlakte mag plaatsvinden. Daarnaast mogen ingrepen in de nabijheid van de EHS geen negatieve effecten veroorzaken op de wezenlijke waarden van de EHS. Deze wezenlijke waarden hebben veelal betrekking op de aanwezige natuurwaarden, maar ook aspecten als waterkwaliteit, waterkwantiteit, rust, openheid en duisternis vallen hieronder.

3.1.3 Overige gebiedsbescherming

Naast de Natuurbeschermingswet en Ecologische Hoofdstructuur kunnen gebieden ook beschermd zijn volgens andere regelgeving, zoals verordeningen (Ganzenfoerageergebied en leefgebied open grasland (voor weidevogels)). Op een afstand vanaf circa 600 m, ligt gebied dat door de provincie is aangewezen voor broedende weidevogels en Ganzenfoerageergebied (zie figuur 3.2). Gezien de relatief grote afstand tussen bovengenoemde gebieden en het plangebied veroorzaakt de herinrichting geen negatieve effecten op dergelijke gebieden en is er ook geen conflict omtrent de regelgeving ervan.

3.2 Beschermde soorten

Door het huidige karakter van het plangebied biedt het terrein mogelijkheden voor een aantal beschermde en/of bedreigde soorten uit deze soortgroepen. Hieronder is per soortgroep besproken welke wettelijk beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen en welke daarvan mogelijk van het plangebied gebruikmaken en/of door de herinrichting mogelijk worden beïnvloed.

3.2.1 Planten

De oevers van het eiland zijn beschoeid. Omdat het eiland recentelijk is gerealiseerd, is de begroeiing op de oevers nog niet goed ontwikkeld. Plaatselijk is er opslag van riet. Het overige deel van het plangebied bestaat uit ruderaal terrein met plaatselijk een begroeiing bestaande uit stikstofminnende ruigtekruiden. Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze worden hier, gezien de voedselrijke omstandigheden, ook niet verwacht.

3.2.2 Ongewervelde diersoorten

De wettelijk beschermde ongewervelde diersoorten die in Nederland voorkomen, zoals bepaalde soorten dagvlinders, libellen en waterorganismen, stellen zeer specifieke eisen aan hun leefgebied, die vaak alleen te vinden zijn in natuurgebieden. Gezien het ontbreken van dergelijke ecologische randvoorwaarden in het plangebied en de geraadpleegde verspreidingsgegevens, worden in het plangebied geen wettelijk beschermde ongewervelde diersoorten verwacht (De Bruyne 2004, Kalkman 2004, Peeters *et al.* 2004, Bos *et al.* 2006, EIS *et al.* 2007, Bouwman *et al.* 2008, Timmermans *et al.* 2004).

3.2.3 Vissen

In de omgeving van het plangebied komen beschermde vissoorten voor. Dit zijn de zwaar beschermde Bittervoorn en Grote modderkruiper en de middelzwaar beschermde Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad (Melis *et al.* 2013). Omdat er geen werkzaamheden plaatsvinden in het oppervlaktewater, is deze soortgroep niet van belang voor deze beoordeling.

3.2.4 Amfibieën

In de omgeving van het plangebied komen alleen enkele licht beschermde amfibieënsoorten voor, zoals Kleine watersalamander, Gewone pad, Meerkikker en Bruine kikker (van Delft *et al.* 2013). Gezien de aanwezige biotopen binnen en in de directe omgeving van het plangebied, kunnen enkele van deze soorten aanwezig zijn in het plangebied. Middelzwaar- of zwaar beschermde amfibieënsoorten komen niet voor in de omgeving. Gezien het ontbreken van geschikt biotoop voor deze soorten worden deze niet binnen het plangebied verwacht.

3.2.5 Reptielen

In de omgeving komen geen reptielensoorten voor (van Delft *et al.* 2013). Bovendien voldoet het plangebied niet aan de habitateisen van deze soorten. Om deze redenen worden in het plangebied geen reptielen verwacht.

3.2.6 Vogels

In het plangebied kunnen een aantal vogelsoorten tot broeden komen. Er is geen opgaande begroeiing aanwezig, zodat het voornamelijk zal gaan om soorten van open gebieden. Hierbij moet dan worden gedacht aan een soort als Scholekster. Aan de oevers broeden mogelijk Meerkoet of Wilde eend. Kwetsbare of zeldzame broedvogels worden niet in het plangebied verwacht.

3.2.7 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd door de Flora- en faunawet en zijn vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Hierdoor gelden voor deze soorten striktere beoordelingscriteria bij ontheffingsaanvragen dan bij soorten die niet zijn vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Vanwege deze specifieke aandacht wordt aan vleermuizen een aparte paragraaf besteed, de overige zoogdiersoorten komen in de volgende paragraaf aan bod.

Er zijn volgens de verspreidingsgegevens zes verschillende vleermuissoorten in de omgeving van het plangebied waargenomen. Deze zijn: Watervleermuis, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis en Meervleermuis (Melis 2012). Een deel van de bovengenoemde soorten maakt mogelijk gebruik van het plangebied. Voor vleermuizen zijn drie elementen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit ervan. Deze zijn: verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Het plangebied kan ten aanzien van deze drie elementen van belang zijn voor verscheidene soorten.

Verblijfplaatsen

In de zomerperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en (oude) bomen. Tijdens de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders. In het plangebied staat een boerderij die mogelijk geschikt is voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn geen bomen in het plangebied.

Vliegroutes

Bij verplaatsingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebied maken de meeste vleermuizen om zich te oriënteren gebruik van vaste vliegroutes langs lijnvormige structuren, zoals lanen, boomsingels en (oever van) sloten en andere waterpartijen. De Houkesleat is een zeer geschikt landschapselement als vliegroute van vleermuizen, met name voor de Watervleermuis en de Meervleermuis. Boven het oppervlaktewater rondom de Houkepoort worden geen belangrijke vliegroutes verwacht, omdat dit geen doorgaande structuren zijn. Bovendien zijn deze wateroppervlakten recentelijk gecreëerd.

Foerageergebied

Omdat het plangebied deel uitmaakt van een waterrijke omgeving, kunnen hier soorten boven de vaarwegen foerageren, zoals Meervleermuis en Watervleermuis. Mogelijk foerageren binnen of in de omgeving van het plangebied ook soorten zoals Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger.

3.2.8 Overige zoogdiersoorten**Licht beschermde zoogdiersoorten**

In de omgeving van het plangebied komen verscheidene licht beschermde zoogdiersoorten voor, zoals Ree, Haas en enkele (spits)muizensoorten (Melis 2012). Gezien de aanwezige biotopen, maakt het plangebied hoogstwaarschijnlijk deel uit van het leefgebied van enkele van deze bovengenoemde soorten.

Middelzwaar beschermde zoogdiersoorten

De Steenmarter is in het verleden waargenomen in de omgeving van het plangebied (Melis 2012). In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen aanwezig van deze soort. Wel maakt het plangebied of de directe omgeving ervan, mogelijk deel uit van het foerageergebied van deze soort. Andere middelzwaar beschermde zoogdiersoorten komen niet voor in de omgeving en worden niet in het plangebied verwacht.

Zwaar beschermde zoogdiersoorten

Volgens verspreidingsgegevens van zoogdieren komen de zwaar beschermde Otter, Noordse woelmuis en Waterspitsmuis voor in de omgeving van het plangebied (Melis 2012, Beemster & Bakker 2009). Er komen geen overige zwaar beschermde zoogdiersoorten voor in de omgeving van het plangebied (met uitzondering van vleermuizen).

Noordse woelmuis en Waterspitsmuis

Voor de Noordse Woelmuis en de Waterspitsmuis geldt dat het plangebied niet voldoet aan de habitateisen van deze soorten. Ook was het plangebied in de oude situatie (landbouwgrond) niet geschikt voor Noordse woelmuis en Waterspitsmuis, zodat de verwachting is dat deze soorten ook in het verleden afwezig waren op deze locatie. In de directe omgeving van het plangebied, langs de zuidoever van de Houkesleat, is in het najaar van 2014 muizenonderzoek uitgevoerd (Stoker & De Vries 2014). Er zijn tijdens dat onderzoek geen beschermde muizensoorten gevangen. Blijkbaar komen de Waterspitsmuis en de Noordse woelmuis dus

niet voor in de directe omgeving. Gezien dit gegeven en het ontbreken van geschikt leefgebied, is de aanwezigheid van Noordse woelmuis en Waterspitsmuis in het plangebied uit te sluiten.

Otter

De Otter komt verspreid voor in het Sneekermeergebied. De omvang van het territorium wordt meestal uitgedrukt in oeverlengte en varieert van 1 tot 40 km (Lange *et al.* 2003). De Otter heeft meerdere verblijfplaatsen (dagrustplaats) binnen het territorium die van dag tot dag kunnen verschillen. Ook in de tijd met jongen worden meerdere verblijfplaatsen gebruikt. De verblijfplaatsen bevinden zich op verscheidene locaties, zoals op oevers in dichte oevervegetaties (o.a. riet), struwelen en bosschages. Ook worden kunstmatige holtes, zoals bruggen of betonpijpen, gebruikt als verblijfplaats. Het plangebied biedt in de huidige situatie geen mogelijkheid voor verblijfplaatsen van Otter. Hoogstens maakt de Otter gebruik van het plangebied als doortrekroute.

3.3 Samenvatting relevante natuurwaarden

Op basis van dit hoofdstuk is in tabel 3.1 op een rij gezet welke wettelijk beschermde natuurwaarden in de (ruime) omgeving van het plangebied en/of (mogelijk) in het plangebied voorkomen. Daarnaast is aangegeven of de betreffende natuurwaarden kunnen worden beïnvloed door de uitvoering van de beoogde herinrichting en daardoor relevant zijn voor het vervolg van de onderhavige beoordeling. Voor deze natuurwaarden (gebieden en soorten) wordt in het volgende hoofdstuk bepaald welke effecten zij (kunnen) ondervinden en wordt beoordeeld hoe dit zich verhoudt tot de ecologische wet- en regelgeving. De overige natuurwaarden komen (naar verwachting) niet voor in het plangebied en/of ondervinden geen negatieve invloed van de beoogde ingreep. Op deze natuurwaarden wordt in deze rapportage niet meer teruggekomen.

Tabel 3.1. Overzicht van wettelijk beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. Van de natuurwaarden wordt aangegeven of zij aanwezig zijn in de (ruime) omgeving en/of in het plangebied, de status volgens de Rode Lijst, de relevante wet- en regelgeving en of de betreffende natuurwaarde relevant is voor onderhavige beoordeling.

Aanwezigheid: + = aanwezig, - = afwezig, (+) = mogelijk aanwezig, maar niet vastgesteld, w = waarschijnlijk aanwezig, (f) = mogelijk foeragerend, (v) = mogelijke vliegroute, s = slapend en rustend, (d) = mogelijke doortrekroute.

Beschermingsregime: Nb-wet = Natuurbeschermingswet 1998, Ffw = Flora- en faunawet, waarbij 1 = licht beschermd, 2 = middelzwaar beschermd en 3= zwaar beschermd.

Natuurwaarde	Aanwezig in omgeving	Aanwezig in plangebied	Beschermings-regime	Relevant voor onderhavige beoordeling
Beschermde gebieden				
Natura 2000-gebied (§3.1.1)	v.a. 1 km		Nb-wet	Ja
(P)EHS	Ca. 50 m		SVIR	Ja
Ganzenfoerageergebied	700 m		Streekplan	Nee
Leefgebied open grasland	600 m		Verordening Romte	Nee
	Aanwezig in omgeving	Aanwezig in plangebied	Flora- en faunawet	
Beschermde soorten				
Planten	+	-	Ffw 1-3	Nee

Natuurwaarde	Aanwezig in omgeving	Aanwezig in plangebied	Beschermings- regime	Relevant voor onderhavige beoordeling
Ongewervelde diersoorten	+	-	Ffw 1-3	Nee
Bittervoorn	+	-	Ffw 3	Nee
Kleine modderkruiper	+	-	Ffw 2	Nee
Grote modderkruiper	(+)	-	Ffw 3	Nee
Rivierdonderpad	(+)	-	Ffw 2	Nee
Licht beschermde amfibieënsoorten (§3.2.4)	+	+	Ffw 1	Ja
Overige beschermde amfibieënsoorten (§3.2.4)	-	-	Ffw 2+3	Nee
Reptielen	-	-	Ffw 2+3	Nee
Inheemse broedvogels	+	+	Ffw	Ja
Vleermuizen	+	(+)	Ffw 3	Ja
Licht beschermde zoogdiersoorten (§3.2.8)	+	+	Ffw 1	Ja
Steenmarter	+	(f)	Ffw 2	Ja
Noordse woelmuis	+	-	Ffw 3	Nee
Otter	+	(d)	Ffw 3	Ja
Waterspitsmuis	+	-	Ffw 3	Nee

4 Effectbepaling en beoordeling

Op basis van het overzicht van de beschermde natuurwaarden (hoofdstuk 3), zijn in dit hoofdstuk de wettelijk beschermde gebieden en soorten besproken die mogelijk negatieve effecten ondervinden van de oeverinrichting. Er wordt vanuit gegaan dat wettelijk beschermde natuurwaarden die in dit hoofdstuk niet worden genoemd, niet voorkomen in en rond het plangebied en/of geen negatieve effecten ondervinden.

4.1 Beschermde gebieden

4.1.1 *Natuurbeschermingswet: Voortoets*

Alle (ruimtelijke) plannen dienen te worden getoetst aan de Natuurbeschermingswet. De eerste stap in die beoordeling is de Voortoets. Daarin wordt bepaald of er een kans is dat (significant) negatieve effecten optreden ten aanzien van de aangewezen natuurwaarden van Natura 2000-gebieden. Afhankelijk van de uitkomst daarvan kunnen vervolgonderzoek en een vergunningsaanvraag nodig zijn.

Het voornemen in het Natura 2000-beheerplan

Zoals in hoofdstuk 3 is geschreven zijn de Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied ('Sneekermeergebied', 'Witte en Zwarte Brekken' en 'Oudegaasterbrekken, Fluessen e.o.') aangewezen voor een aantal niet-broedvogels. 'Sneekermeergebied' en 'Oudegaasterbrekken, Fluessen e.o.' zijn daarnaast ook aangewezen voor broedvogels. Ook is 'Oudegaasterbrekken, Fluessen e.o.' aangewezen voor habitattypen en habitatrichtlijnsoorten (Meervleermuis en Noordse woelmuis).

De plannen van de woningbouw Houkepoort zijn opgenomen in het Natura 2000-beheerplan van het Merengebied (Provincie Fryslân 2014). Hierin is de ontwikkeling (250-300 woningen en 135 ligplaatsen) vrijgesteld van vergunningsplicht op voorwaarde dat er winterrustgebieden voor watervogels zijn gerealiseerd in het Sneekermeergebied. Inmiddels zijn deze winterrustgebieden gerealiseerd. Voor de ligging hiervan wordt verwezen naar figuur 4.1. Dit betekent dat de realisatie van 250-300 woningen en 135 ligplaatsen geen negatieve effecten veroorzaakt op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden in het merengebied. Hierbij gaat het zowel om habitattypen, habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels.

Het huidig voornemen

Inmiddels heeft de initiatiefnemer het voornemen om het vergunde plan uit te breiden met 25 ligplaatsen. Verder worden er 191 woningen gerealiseerd. Hieronder wordt nagegaan of de toename van het aantal ligplaatsen zal leiden tot een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden in het merengebied, waaronder Sneekermeergebied, Oudegaasterbrekken, Fluessen e.o. en Witte en Zwarte Brekken. Het gaat hier dan om effecten op aangewezen habitattypen, habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels (watervogels).

Effecten op habitattypen en habitatsoorten

Habitattypen en habitatsoorten zijn uitsluitend aangewezen voor het Natura 2000-gebied Oudegaasterbrekken, Fluessen e.o.. Het gaat om de habitattypen H3150 Meren met krabbenscheer en H6430A/B Ruigten en zomen en de habitatsoorten Meervleermuis en Noordse woelmuis. Het betreffende Natura 2000-gebied ligt op meer dan 10 km afstand van

het plangebied. Gezien deze afstand zijn er als gevolg van het voornemen geen negatieve effecten te verwachten op de betreffende habitattypen en habitatsoorten. Er is daarom geen knelpunt met de Natuurbeschermingswet ten aanzien van habitattypen en habitatsoorten.

Effecten op broedvogels

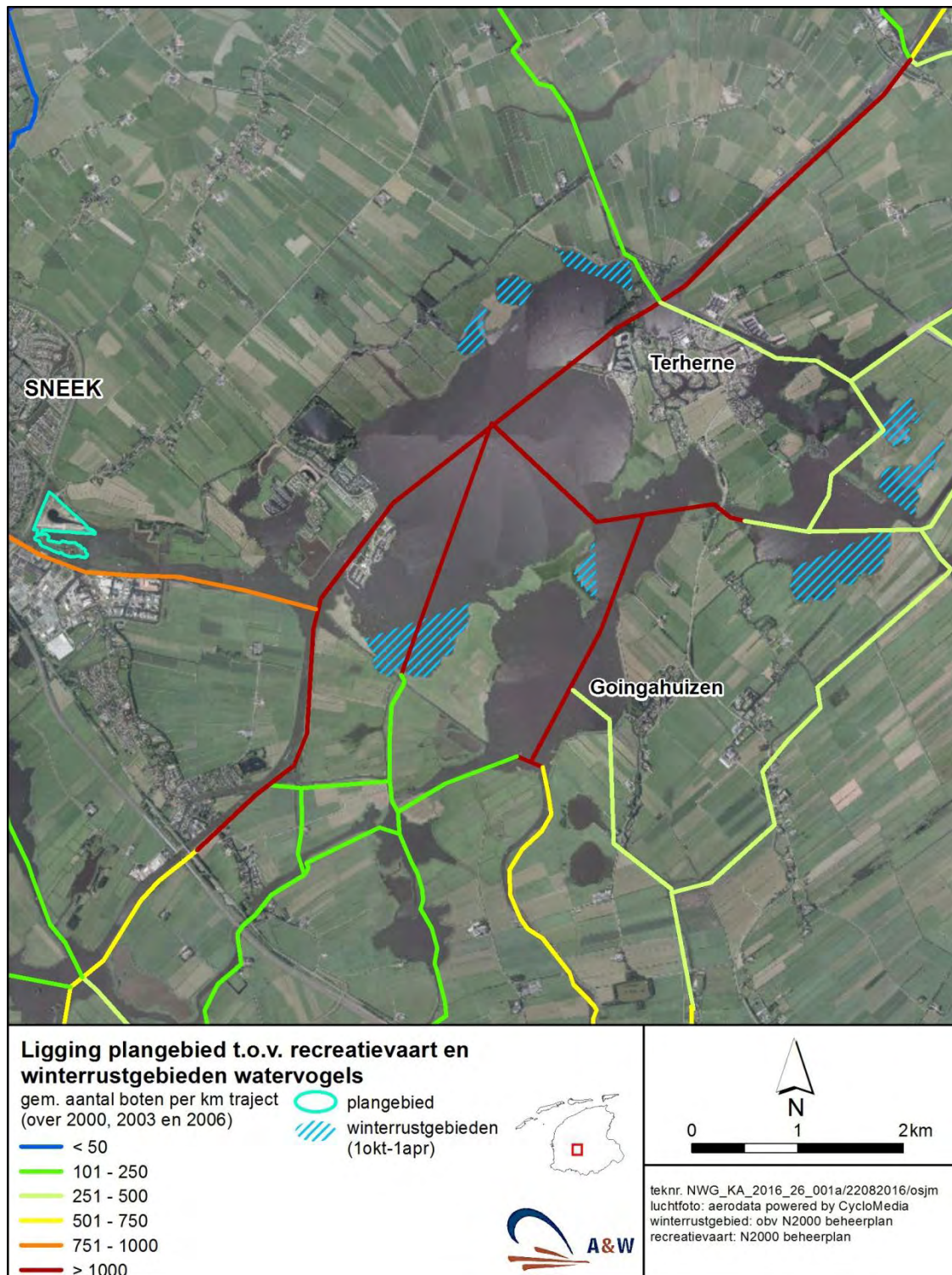
Door de uitbreiding van het vergunde voornemen met 25 ligplaatsen zal het in de toekomst iets drukker worden op het Sneekmeer. De leefgebieden van de voor dit gebied aangewezen broedvogelsoorten (Kemphaan, Porseleinhoen, Kwartelkoning en Rietzanger) bevinden zich in de rietlanden, boezem- en zomerpolders en moerasgebieden aan de randen van het Sneekmeer en het 10 km verderop gelegen Natura 2000-gebied Oudegaasterbrekken Flueassen e.o. Dat is op ruime afstand van de vaargeul waar de meeste vaarrecreanten zich ophouden. Een toename van de verstoring van aangewezen broedvogels door het voornemen is daarom niet aan de orde. Er is daarom geen knelpunt met de Natuurbeschermingswet ten aanzien van aangewezen broedvogels.

Effecten op niet-broedvogels

In figuur 4.1 is de ligging van het plangebied aangegeven ten opzichte van de hoofdvaarroutes en de door de Provincie aangewezen winterrustgebieden van watervogels in het Sneekmeergebied. Mede op basis van deze figuur kan het volgende worden gesteld:

- Het plangebied grenst aan de drukke recreatieve vaarroute door de Houkesleat. De vaarintensiteit bedraagt gemiddeld 750-1000 vaartuigen per km traject (zie voor details Provincie Fryslân 2014 en Wymenga *et al.* 2008). De Houkesleat gaat direct over in de drukke vaarroute in het Sneekmeer. Hier bedraagt de vaarintensiteit meer dan 1000 boten per km traject. Deze vaarroute wordt ook gebruikt door de commerciële scheepvaart. Een toename van 25 ligplaatsen vlak langs deze drukke vaarroutes zal niet leiden tot een substantiële toename van het aantal vaarbewegingen op het Sneekmeer en daarmee tot een meetbare toename van de verstoring van watervogels in het gebied.
- Het plangebied bevindt zich op een kruispunt van twee drukke vaarroutes en niet in de nabijheid van een kwetsbaar watervogel- en winterrustgebied. Directe negatieve effecten als gevolg van de extra ligplaatsen zijn daarom niet te verwachten.
- De meeste recreatievaartuigen begeven zich niet buiten de vaargeulen. De verwachting is dat dit ook het geval zal zijn bij de boten afkomstig van de extra ligplaatsen. Verder grenst het plangebied aan een bestaande vaargeul in de Houkesleat en het Sneekmeer. De winterrustgebieden en overige kwetsbare vogelgebieden liggen op ruime afstand van deze vaargeulen. Dit betekent dat de extra ligplaatsen niet zullen leiden tot een toename van de verstoring van de winterrustgebieden in het Sneekmeer.

Bovenstaande samenvattende kan worden geconcludeerd dat een uitbreiding van het vergunde voornemen met 25 ligplaatsen niet zal leiden tot een toename van de verstoring van aangewezen niet-broedvogels. Om deze reden is er geen sprake van een toename van negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van niet-broedvogels. Deze conclusie geldt voor zowel het Natura 2000-gebied Sneekmeergebied als voor de overige Natura 2000-gebieden van het merengebied (Witte en Zwarte Brekken, Oudegaasterbrekken Fluessen e.o.), die op een afstand van 4 tot 10 km afstand liggen van het plangebied. Er is daarom geen knelpunt met de Natuurbeschermingswet ten aanzien van niet-broedvogels.

Figuur 4.1 - Ligging van het plangebied ten opzichte van de hoofdvaarroutes in het Natura 2000-gebied Sneekmeergebied en de door de Provincie aangewezen winterrustgebieden van watervogels.

Conclusie voortoets

De conclusie van de voortoets luidt als volgt:

- Het voornemen is in het N2000-beheerplan Merengebied vrijgesteld van vergunningsplicht in het kader van de Natuurbeschermingswet. De vrijstelling geldt voor 135 ligplaatsen.
- Een uitbreiding van het vergunde voornemen met 25 ligplaatsen zal niet leiden tot een toename van negatieve effecten op de aangewezen broedvogels en niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied Sneekermeregebied en overige Natura 2000-gebieden in het merengebied. Er is daarom geen knelpunt met de Natuurbeschermingswet ten aanzien van aangewezen broedvogels en niet-broedvogels.
- Een uitbreiding van het vergunde voornemen met 25 ligplaatsen zal niet leiden tot negatieve effecten op aangewezen habitattypen en habitatsoorten van het Natura 2000-gebied Oudegaasterbrekken, Fluessen e.o., dat op meer dan 10 km afstand ligt van het plangebied.
- Omdat het plangebied grenst aan het Natura 2000-gebied Sneekermeregebied, wordt de initiatiefnemer geadviseerd om contact op te nemen met het bevoegd gezag (Provincie Fryslân) om na te gaan of deze akkoord is met de conclusie van deze voortoets.

4.1.2 Ecologische Hoofdstructuur

De bescherming van de PEHS is tweeledig. Het eerste uitgangspunt is dat er geen verlies van oppervlakte mag plaatsvinden. Daarnaast mogen plannen, projecten en handelingen in de nabijheid van de PEHS geen negatieve effecten veroorzaken op de wezenlijke waarden van de PEHS. Dergelijke activiteiten mogen dus geen belemmering vormen voor behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden. De wezenlijke waarden hebben betrekking op de aanwezige natuurwaarden (zie hoofdstuk 3), maar het gaat ook om aspecten als rust, openheid en nachtelijke duisternis. Hieronder zijn drie vormen van effecten beschreven op dit deel van de EHS.

Oppervlakteverlies

Door de realisatie van de nieuwbouwlocatie Houkepoort gaat er geen oppervlakte EHS verloren. Daarom is er geen sprake van oppervlakteverlies.

Effecten op wezenlijke waarden

Het EHS-gebied biedt door de brede rietzones broedgebied aan rietvogels. De waterlopen binnen het EHS-gebied zijn geschikt als rustgebied voor watervogels. Tijdens en na de realisatie van de herinrichting zal de menselijke verstoring binnen het EHS-gebied wellicht enigszins toenemen. De effecten zijn echter beperkt, aangezien rietbroedende vogels tamelijk ongevoelig zijn voor verstoring en de waterlopen in het EHS-gebied afgeschermd worden van de woonlocatie door hoogopgaande rietvelden. Bovendien is er al enige mate van verstoring door de aanwezigheid van de bebouwde kom van Sneek en de ligging van een fietspad ten noorden van de EHS. Omdat het EHS-gebied moeilijk toegankelijk is voor mensen, zal er door de plannen geen toename plaatsvinden van betreding van het gebied.

Bij de aanleg van de woonwijk is het van belang om de lichtuitstraling richting de nabijgelegen EHS zo veel mogelijk te beperken. Dit kan bijvoorbeeld worden gerealiseerd door gebruik te maken van speciale natuurvriendelijke verlichting. Hiermee wordt zo veel mogelijk strooilicht voorkomen. Indien in voldoende mate de lichtuitstraling richting de EHS wordt voorkomen, veroorzaakt de herinrichting geen knelpunt met de regelgeving omtrent de Ecologische Hoofdstructuur. De initiatiefnemer wordt wel geadviseerd om contact op te nemen met het bevoegd gezag (Provincie Fryslân).

Conclusie

De plannen veroorzaken geen negatieve effecten op de PEHS en de wezenlijke waarden daarvan, mits de hoeveelheid lichtuitstraling vanuit het plangebied zoveel mogelijk beperkt blijft. Indien hier voldoende rekening mee wordt gehouden veroorzaakt de herinrichting geen knelpunt met de regelgeving omtrent de Ecologische Hoofdstructuur. De initiatiefnemer wordt tevens geadviseerd om contact op te nemen met het bevoegd gezag (Provincie Fryslân).

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Licht beschermde amfibieënsoorten

Door de werkzaamheden in het plangebied gaat mogelijk een deel van het leefgebied voor enkele licht beschermde amfibieënsoorten verloren. Bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Om deze reden veroorzaakt de herinrichting geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde amfibieënsoorten.

4.2.2 Vogels

Het plangebied zelf is beperkt geschikt voor broedvogels. Wel is er in de omgeving voldoende mogelijkheid voor vogels om tot broeden te komen. Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet volgens de Flora- en faunawet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is, dat verstoord kan worden. Verstoring van broedgevallen is niet toegestaan vanuit de Flora- en faunawet en hiervoor wordt in principe ook geen ontheffing verleend.

Er zijn verschillende mogelijkheden om overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren is een afdoende optie. Een alternatief is om versturende werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven. Mochten er toch vogels tot broeden komen en worden verstoord door de werkzaamheden, dan ontstaat een conflict met de Flora- en faunawet en moeten de werkzaamheden worden gestaakt tot na de broedperiode.

Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Flora- en faunawet, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. Tijdens het veldbezoek zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. De plannen veroorzaken bovendien geen negatieve effecten op de functionaliteit van jaarrond beschermde nestplaatsen in de omgeving van het plangebied.

Samenvattend

De plannen veroorzaken geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van broedvogels, mits broedende vogels en hun in gebruik zijnde nesten niet worden verstoord.

4.2.3 Vleermuizen

In hoofdstuk 3 is geconcludeerd dat er in het plangebied geen mogelijkheden aanwezig zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Om deze reden zijn directe effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen en de functionaliteit daarvan uitgesloten. Wel zijn er indirecte effecten mogelijk. Deze zijn hieronder besproken.

Verblijfplaatsen

Zoals in hoofdstuk 3 staat beschreven, is de enige mogelijkheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied, de bestaande boerderij. Aangezien deze blijft behouden en er geen wijzigingen zullen plaatsvinden aan het gebouw, gaan er geen vleermuisverblijfplaatsen verloren. De plannen veroorzaken daarom geen directe effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen.

Vliegroutes

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn mogelijk vliegroutes van vleermuizen aanwezig. De doorgaande structuur van de Houkesleat is zeer geschikt als vliegroute voor soorten zoals, Meervleermuis en Watervleermuis. Tijdens en na de herinrichting dient daarom rekening te worden gehouden met de functie van de Houkesleat voor vleermuizen. Dit kan worden gedaan door de hoeveelheid lichtuitstraling vanuit het plangebied richting de Houkesleat zoveel mogelijk te beperken. Dit kan bijvoorbeeld worden gerealiseerd door gebruik te maken van speciale natuurvriendelijke verlichting. Hiermee wordt zo veel mogelijk strooilicht voorkomen. Indien lichtverstoring van mogelijke vliegroutes van vleermuizen wordt voorkomen, kan worden geconcludeerd dat de functionaliteit van de in de omgeving aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen ten aanzien van vliegroutes blijft gewaarborgd. Indien niet kan worden voldaan aan de bovenstaande voorwaarde dan ontstaat er mogelijk een conflict met de Flora- en faunawet en is aanvullend onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen nodig om vast te stellen hoe de plannen zich verhouden tot de Flora- en faunawet.

Foerageergebied

Het plangebied maakt hoogstwaarschijnlijk deel uit van het foerageergebied van enkele vleermuissoorten, zoals Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Watervleermuis en Meervleermuis. Na uitvoering van de herinrichting zal het plangebied mogelijk meer geschikt worden als foerageergebied voor soorten zoals, de Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Voor Meervleermuis en Watervleermuis geldt dat er geen werkzaamheden zullen plaatsvinden aan de watergangen. Wel kan eventueel de hoeveelheid licht in de omgeving toenemen waardoor het oppervlaktewater rondom het plangebied minder geschikt wordt als foerageergebied. Er is echter in de omgeving voldoende en beter alternatief foerageergebied aanwezig.

Om bovenstaande redenen mag worden geconcludeerd dat de functionaliteit van de in de omgeving aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen ten aanzien van foerageergebied blijft gewaarborgd.

Samenvattend

De plannen veroorzaken geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van vleermuizen, mits lichtverstoring van mogelijk aanwezige vliegroutes van vleermuizen boven de Houkesleat wordt voorkomen. Een dergelijke verstoring kan worden voorkomen door de lichtuitstraling vanuit het plangebied (met name de oevers) op de Houkesleat zoveel mogelijk te beperken. Dit kan worden gerealiseerd door gebruik te maken van natuurvriendelijke verlichting. Indien hier niet aan kan worden voldaan, is aanvullend onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen nodig om vast te stellen hoe de plannen zich verhouden tot de Flora- en faunawet.

4.2.4 Overige zoogdiersoorten

Licht beschermde zoogdiersoorten

Door de werkzaamheden in het plangebied gaat mogelijk een deel van het leefgebied voor enkele licht beschermde zoogdiersoorten verloren. Bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Om deze reden veroorzaakt de herinrichting geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde zoogdiersoorten.

Middelzwaar beschermde zoogdiersoorten

Het plangebied of de directe omgeving ervan maakt mogelijk deel uit van het foerageergebied van de middelzwaar beschermde Steenmarter. Er is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Om bovenstaande redenen kan worden geconcludeerd dat de herinrichting geen conflict veroorzaakt met de Flora- en faunawet ten aanzien van Steenmarter.

Zwaar beschermde zoogdiersoorten

Zoals in hoofdstuk 3 staat beschreven komt de zwaar beschermde Otter voor in de omgeving van het plangebied. In het plangebied worden geen verblijfplaatsen van Otter verwacht. Wel kan het plangebied, hoewel de kans klein is, de functie als doortrekgebied hebben van Otter. Door de werkzaamheden wordt mogelijk een klein deel van het leefgebied van de Otter verstoord. Gezien de gemiddelde grootte van een territorium, is het onwaarschijnlijk dat door de tijdelijke verstoring de functionaliteit van vaste rust- of verblijfplaatsen van Otter in gevaar komt. Om deze reden veroorzaakt de herinrichting geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van Otter.

Samenvattend

De uitvoering van de plannen veroorzaakt geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van 'overige zoogdiersoorten'.

4.3 Samenvattende tabel

De effectbepaling en beoordeling die in dit hoofdstuk is beschreven, is in tabel 4.1 samengevat. Daarin is per relevante natuurwaarde weergegeven of er sprake is van negatieve effecten en of daardoor een conflict ontstaat met de betreffende ecologische wet- en regelgeving. Tevens is aangegeven of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Tabel 4.1. Overzicht van de effectbepaling van de beoogde ingreep op de relevante wettelijk beschermde natuurwaarden en de beoordeling in het kader van de betreffende ecologische wet- en regelgeving. Daarnaast is weergegeven of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Wettelijk beschermde natuurwaarden	Negatieve effecten	Conflict met wet- en regelgeving	Vervolgstappen
Beschermde gebieden			
Natura 2000-gebieden	Nee	Nee	Nee, wel contact met het bevoegd gezag
Ecologische Hoofdstructuur	Nee	Nee	Nee
Beschermde soorten			

Wettelijk beschermde natuurwaarden	Negatieve effecten	Conflict met wet- en regelgeving	Vervolgstappen
Licht beschermde amfibieën	Mogelijk	Nee	Nee
Alle broedvogelsoorten	Mogelijk	Mogelijk	Uitvoering volgens de voorwaarden in § 4.2.2
Jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels	Nee	Nee	Nee
Vleermuizen	Mogelijk	Mogelijk	Nee, indien lichtverstoring wordt voorkomen, zie § 4.2.3
Licht beschermde zoogdiersoorten	Mogelijk	Nee	Nee
Steenmarter	Mogelijk	Nee	Nee
Otter	Mogelijk	Nee	Nee

5 Conclusie

5.1 Conclusies m.b.t. gebiedsbescherming

Natura 2000-gebied (voortoets)

De conclusie van de voortoets luidt als volgt:

- Het voornemen is in het N2000-beheerplan Merengebied vrijgesteld van vergunningsplicht in het kader van de Natuurbeschermingswet. De vrijstelling geldt voor 135 ligplaatsen.
- Een uitbreiding van het vergunde voornemen met 25 ligplaatsen zal niet leiden tot een toename van negatieve effecten op de aangewezen broedvogels en niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied Sneekermeegebied en overige Natura 2000-gebieden in het merengebied. Er is daarom geen knelpunt met de Natuurbeschermingswet ten aanzien van aangewezen broedvogels en niet-broedvogels.
- Een uitbreiding van het vergunde voornemen met 25 ligplaatsen zal niet leiden tot negatieve effecten op aangewezen habitattypen en habitatsoorten van het Natura 2000-gebied Oudegaasterbrekken, Fluessen e.o, dat op meer dan 10 km afstand ligt van het plangebied.
- Omdat het plangebied grenst aan het Natura 2000-gebied Sneekermeegebied, wordt de initiatiefnemer geadviseerd om contact op te nemen met het bevoegd gezag (Provincie Fryslân) om na te gaan of deze akkoord is met de conclusie van deze voortoets.

Ecologische Hoofdstructuur

De plannen veroorzaken geen negatieve effecten op de Ecologische Hoofdstructuur en de wezenlijke waarden daarvan, mits de hoeveelheid lichtuitstraling vanuit het plangebied zoveel mogelijk wordt beperkt. Dit kan worden gerealiseerd door gebruik te maken van natuurvriendelijke verlichting. Indien hier voldoende rekening mee wordt gehouden, veroorzaakt de herinrichting geen knelpunt met de regelgeving omtrent de Ecologische Hoofdstructuur. De initiatiefnemer wordt wel geadviseerd om contact op te nemen met het bevoegd gezag (Provincie Fryslân).

Overige gebiedsbescherming

De plannen veroorzaken geen conflict met de regelgeving ten aanzien van overige gebiedsbescherming, zoals Ganzenfoerageergebied en leefgebied open grasland (weidevogels).

5.2 Conclusies m.b.t. soortbescherming

De plannen veroorzaken geen conflict met de Flora- en faunawet, mits:

- Er geen lichtverstoring plaatsvindt in de richting van de Houkesleat, in verband met de mogelijke aanwezigheid van vliegroutes van vleermuizen. Indien hier niet aan kan worden voldaan, is aanvullend onderzoek nodig naar de aanwezigheid van vliegroutes van vleermuizen om vast te stellen hoe de plannen zich verhouden tot de Flora- en faunawet. Lichtverstoring kan worden voorkomen door gebruik te maken van natuurvriendelijke verlichting.
- Er geen verstoring plaatsvindt van broedende vogels of hun in gebruik zijnde nesten.

6 Literatuur

- Beemster, N. 2009. De Noordse woelmuis in de boezemlanden en zomerpolders van het Sneekermeergebied. Een analyse van vangsten in 2007 en 2008. A&W-rapport 1175. Altenburg & Wymenga bv. Veenwouden
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhof, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea. Papilionoidea. Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey Nederland.
- Bouwman, J.H., V.J. Kalkman, G. Abbingh, E.P. de Boer, R.P.G. Geraeds, D. Groenendijk, R. Ketelaar, R. Manger & T. Termaat 2008. Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen. Brachytron, jaargang 11(2), augustus 2008. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Heteren.
- Brenninkmeijer, A. & E. Wymenga 2007. Ecologische aspecten van ontwikkelingsplannen rond De Potten aan het Sneekermeer. A&W-rapport 558. Altenburg & Wymenga bv, Veenwouden.
- Bruyne, R. de 2004. Nauwe korfslak *Vertigo angustior* Jeffreys 1830, gebaseerd op gegevens tot het jaar 2002. EIS Nederland, www.naturalis.nl/eis.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. –Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Delft, J. van, A. de Bruin & P. Frigge 2013. Waarnemingenoverzicht 2012. RAVON 51, jaargang 15 nummer 5; 119 - 132. RAVON, Nijmegen.
- EIS-Nederland, De Vlinderstichting & Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2007. Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen. EIS-Nederland, Leiden / De Vlinderstichting, Wageningen / Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Assen.
- Kalkman, V.J. 2004. Zeggekorfslak *Vertigo moulinsiana* (Dupuy, 1849). – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis
- Melis, J. 2012. Werkatlas Zoogdieren van Friesland. Januari 2012. Zoogdieratlas Friesland.
- Melis, J. & De Jong, R., Koopmans, M. (red.) 2013. Vissen in Fryslân, werkatlas II, verspreiding 1900 - 2012. Wetterskip Fryslân, Altenburg&Wymenga, Fryslân Grien, Leeuwarden.
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata. – Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Provincie Fryslân, 2014. beheerplan Natura 2000. Merengebied. Vastgesteld 26 augustus 2014.
- Stoker, O., E.W. de Vries. 2014. Ecologische beoordeling oeverinrichting langs It Ges en Houkesloot te Oppenhuizen. A&W-rapport 2035. Altenburg & Wymenga bv, Feanwâlden
- Timmermans, G., R. Lipmann, M. Melchers & H. Holsteijn 2004. De Gewone rivierkreeft *Astacus astacus* (Linnaeus, 1758). – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis.
- Wymenga, E., M. Briene, A. Brenninkmeijer & K. Overmars 2008. Economische en ecologische effectmeting Friese Merenproject. A&W-rapport 1019. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Veenwouden.

Bijlage 1 Relevante wet- en regelgeving

Alle ruimtelijke ingrepen in Nederland dienen, onder andere volgens de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), aan de ecologische wet- en regelgeving te worden getoetst. Deze is in dit hoofdstuk kort samengevat. Voor een precieze weergave van juridisch relevante teksten raadplege men de oorspronkelijke uitgaven van de wetsteksten. De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in twee delen: gebiedsbescherming (§ 1) en soortbescherming (§ 2).

1 GEBIEDSBESCHERMING

Gebiedsbescherming in Nederland is geregeld via de Natuurbeschermingswet (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten) en via regelgeving omtrent de Ecologische Hoofdstructuur en ruimtelijke ordening (bestemmingsplannen).

1.1 Natuurbeschermingswet en Natura 2000

Natura 2000

Natura 2000 is een netwerk van beschermde gebieden in de Europese Unie, dat wordt opgebouwd ter behoud en herstel van biodiversiteit. De Nederlandse Natura 2000-gebieden vormen een essentiële schakel in de internationale vliegroute van vele soorten trekvogels. Een aantal natuurgebieden is van bijzonder internationaal belang, zoals de Waddenzee, de duinen en de laagveenmoerassen. Voor een aantal planten- en diersoorten, die meer of minder onder druk staan, zoals de Noordse woelmuis, de Grote vuurvliinder en de Groenknolorchis heeft Nederland ook een grote internationale verantwoordelijkheid. Met de Nederlandse bijdrage aan Natura 2000 wordt voorkomen dat de natuur in Europa verder achteruitgaat. Om dit Natura 2000-netwerk in Nederland adequaat in stand te houden, te herstellen en te beschermen is het nodig om hieraan een wettelijk regime te verbinden: de Natuurbeschermingswet 1998.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 in werking getreden. Daarmee verankerde Nederland de gebiedsbescherming van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving. De Natura 2000-gebieden die in het kader van deze richtlijnen zijn vastgesteld, worden ook wel Vogelrichtlijn- c.q. Habitatrichtlijngebieden of Speciale beschermingszones genoemd. Handelingen die deze gebieden schaden zijn verboden, tenzij de Provincie vergunning verleent. Habitatrichtlijngebieden zijn aangewezen vanwege bijzondere habitattypen en soorten. Vogelrichtlijngebieden zijn aangewezen ter bescherming van leefgebieden van bedreigde vogels en trekvogels. De soorten en habitattypen waarvoor een gebied is aangewezen, worden de 'kwalificerende waarden' genoemd.

De Natuurbeschermingswet 1998 schrijft voor dat er voor ieder Natura 2000-gebied een aanwijzingsbesluit moet worden opgesteld waarin heldere instandhoudingsdoelen zijn vastgelegd. Op dit moment is nog bij veel Natura 2000-gebieden sprake van een ontwerp-aanwijzingsbesluit. Op basis daarvan worden de komende jaren beheerplannen ontwikkeld. Daarin is vastgelegd hoe habitattypen en soorten in een Natura 2000-gebied beschermd worden en welke activiteiten in en om de Natura 2000-gebieden zijn toegestaan. Voor een aantal Natura 2000-gebieden is het beheerplan gereed en is het ontwerpbesluit omgezet in een aanwijzingsbesluit.

Beschermde Natuurmonumenten

Onder de huidige Natuurbeschermingswet is het onderscheid tussen Staatsnatuurmonumenten en Beschermde Natuurmonumenten vervallen. Beide vallen onder de noemer Beschermde Natuurmonumenten. Als Beschermde Natuurmonumenten binnen Natura 2000-gebieden liggen, worden de natuurwaarden en het natuurschoon waarvoor deze gebieden onder de oude wet zijn aangewezen, opgenomen in de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. Het oude beschermingsregime treedt terug. Handelingen in of rondom Beschermde Natuurmonumenten die buiten de Natura 2000-gebieden liggen, zijn verboden als ze schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied, of als ze het Beschermde Natuurmonument ontsieren. Dit geldt echter niet als de minister van LNV of de provincie een vergunning heeft verleend.

Externe werking

De kwaliteit van Natura 2000-gebieden is mede afhankelijk van de ruime omgeving. Als een activiteit die buiten een beschermd gebied plaats zal vinden, negatieve gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, moet deze beoordeeld worden. Locale en regionale overheden mogen in bestemmingsplannen geen ontwikkelingen mogelijk maken die in potentie een bedreiging voor Natura 2000-gebieden inhouden. Dit geldt voor nieuwe ontwikkelingen maar in beginsel ook voor bestaand gebruik.

Activiteiten op korte afstand van een Natura 2000-gebied kunnen kwalificerende soorten in het Natura 2000-gebied verstoren of verontrusten. Ook activiteiten op grotere afstand van een Natura 2000-gebied kunnen gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden, zoals hydrologische effecten (bijvoorbeeld als gevolg van grote grondwateronttrekkingen) en een toename van vliegverkeer. Verstoring treedt ook op wanneer kwalificerende soorten vanuit het Natura 2000-gebied gebruik maken van de omgeving en dat gebruik door ruimtelijke ontwikkelingen minder mogelijk wordt. Een dergelijke situatie kan zich voordoen bij een soort als de Wespandief, die binnen een straal van zeven kilometer rond zijn nest foerageergebieden bezoekt. Als een Natura 2000-gebied is aangewezen als broedgebied voor deze soort, zijn hiermee ook zijn foerageergebieden rond het Natura 2000-gebied beschermd. De bescherming van Natura 2000-gebieden is dus ook buiten de gebiedsgrenzen van kracht. Dit wordt aangeduid met de term externe werking.

Toetsing volgens de Natuurbeschermingswet

Als er nieuwe activiteiten in of nabij een Natura 2000-gebied plaatsvinden, moet oriënterend onderzoek uitwijzen of er een kans is dat deze significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden hebben. Deze oriëntatie is de Voortoets. Er zijn drie uitkomsten daarvan mogelijk (ministerie van LNV 2005):

- 1 Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is.
- 2 Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat een vergunning moet worden aangevraagd die vergezeld moet gaan van de zogenaamde Verslechterings- en verstoringstoets.
- 3 Er is een kans op een significant negatief effect. Dan moet een vergunningsprocedure worden gevolgd die vergezeld moet gaan van een Passende beoordeling. Hiervoor is onderzoek nodig op basis van de beste wetenschappelijke kennis ter zake. Als op grond hiervan wederom blijkt dat niet valt uit te sluiten dat het plan significante gevolgen heeft voor het gebied, kan de provincie slechts een vergunning verlenen als voldaan wordt aan de zogenaamde 'ADC-criteria'. Dat wil zeggen dat er geen alternatieven (A) voor het plan zijn,

er een dwingende reden van groot openbaar belang (D) met het plan is gemoeid en vóór de ingreep compensatie van natuurwaarden (C) is gerealiseerd.

In een korte natuurtoets of quickscan is meestal de Voortoets opgenomen in de teksten over gebiedsbescherming. Een Verslechterings- en verstoringsstoets of een Passende beoordeling valt buiten de reikwijdte van een quickscan.

1.2 Overige vormen van gebiedsbescherming

De Ecologische hoofdstructuur (EHS) is onderdeel van het rijksbeleid voor een netwerk van natuurgebieden door Nederland. De provincies zijn verantwoordelijk voor een invulling van de EHS is een provinciale EHS. Waar de grenzen nog globaal zijn vastgesteld, moeten onomkeerbare ingrepen voorkomen worden. Na vaststelling van de exacte grenzen zijn ruimtelijke ingrepen binnen de EHS niet toegestaan, indien deze leiden tot aantasting van de wezenlijke waarden van het gebied. In uitzonderingsgevallen kan de provincie de natuurwaarden en functies van het EHS-gebied laten wijken voor andere functies van groot maatschappelijk belang. De initiatiefnemer dient deze belangen en mogelijke alternatieven uitgebreid te motiveren. Daarnaast dienen compenserende dan wel mitigerende maatregelen te worden uitgevoerd (ministerie van LNV 2003).

Op provinciaal niveau kan regelgeving zijn ontwikkeld om in weidegebieden mogelijkheden te creëren voor een extra bescherming van foeragerende watervogels tijdens de winter en weidevogels. Zo kunnen gebieden zijn aangewezen als ganzenfoerageergebied en/of weidevogelgebied. De bescherming van de overige natuurgebieden is veelal geregeld in bestemmingsplannen die zijn opgesteld krachtens de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

2. SOORTBESCHERMING

2.1 Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet is de bescherming geregeld van soorten die in die wet zijn genoemd. Deze soorten zijn ingedeeld in beschermingscategorieën (Besluit vrijstelling beschermde dieren en plantensoorten). Daarnaast geldt voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving de 'zorgplicht'. Vanaf 26 augustus 2009 geldt een gewijzigde aanpak betreffende de beoordeling van ontheffingsaanvragen.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat iedereen dient te voorkomen dat zijn handelen nadelige gevolgen voor flora en fauna heeft. Als dat niet mogelijk is, dienen die gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt te worden (artikel 2). De zorgplicht geldt altijd, zowel voor beschermde als onbeschermde soorten. Bij overtreding zijn er overigens geen sancties.

Beschermde soorten

In de Flora- en faunawet heeft de overheid van nature in Nederland voorkomende planten- en diersoorten aangewezen die beschermd moeten worden. Ook de beschermde soorten onder de Europese richtlijnen (Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn) zijn hierin opgenomen. De bescherming houdt in dat het verboden is om beschermde, inheemse planten te beschadigen (artikel 8). Het is ook verboden om beschermde, inheemse dieren te doden, verontrusten, dan wel hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen of te verstoren (artikelen 9 tot en met 12).

Zorgvuldig handelen

'Zorgvuldig handelen' (artikelen 2b, 2c, 2d en 16c AMvB) gaat verder dan het voldoen aan de zorgplicht. Dit begrip is gekoppeld aan de beschermde soorten waarvoor ontheffing kan worden aangevraagd. Niet-zorgvuldig handelen is strafbaar. Zorgvuldig handelen vereist altijd een inspanning om te overzien wat de beoogde ingreep teweeg zal brengen. Een initiatiefnemer moet bijvoorbeeld altijd vooraf inventariseren welke beschermde, niet-vrijgestelde soorten aanwezig zijn in een gebied waar een ingreep is gepland. Ook moet hij in redelijkheid alles doen of laten om te voorkomen, of zoveel mogelijk te beperken, dat de artikelen 8-12 van de Flora- en faunawet worden overtreden. De eerste stap daartoe is een goede planning, bijvoorbeeld om verstoring van dieren in de voortplantingstijd te voorkomen.

Beschermingsregimes

In 2005 is een aantal wijzigingen van Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) bij de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierdoor is het beschermingsregime van inheemse beschermde planten en dieren vastgelegd. Er zijn vier beschermingscategorieën, namelijk voor de soorten in tabel 1, 2 en 3 en de vogels. De indeling van de soorten is bepaald door de zeldzaamheid of de mate van bedreiging van soorten in Nederland, waarbij ook de aangewezen onder de Habitatrichtlijn zijn ingepast. Het gaat om de volgende beschermingscategorieën en de beoordeling voor projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling:

- 1 Licht beschermde soorten van tabel 1. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling.
- 2 Middelzwaar beschermde soorten van tabel 2. Dit zijn soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling vrijstelling mogelijk is, mits aantoonbaar wordt gewerkt conform een door LNV goedgekeurde gedragscode.
- 3 Zwaar beschermde soorten van tabel 3. Bij verstoring daarvan kan een ontheffing nodig zijn.
- 4 Vogels.

Een ontheffing is een toestemming om in een bepaald geval af te kunnen wijken van een of meer verbodsbepalingen, zoals deze zijn vastgelegd in de artikelen 8 t/m 13 van de Flora- en faunawet.

Tabel 1.

Deze tabel bevat licht beschermde, algemeen voorkomende planten- en diersoorten, zoals Zwanenbloem, Bruine kikker, Bosmuis, Bunzing en Egel. De wetgever gaat ervan uit dat verlening van vrijstelling voor deze soorten geen afbreuk doet aan hun huidige, gunstige staat van instandhouding. Bij ruimtelijke ontwikkeling hoeft voor de verstoring van deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd. Uiteraard geldt wél de zorgplicht (zie hiervoor).

Tabel 2.

De tweede categorie betreft middelzwaar beschermde soorten. Hieronder is beschreven hoe met verstoring van deze soorten moet worden omgegaan bij gebruik van een gedragscode en zonder het gebruik daarvan.

Wanneer de beoogde werkzaamheden worden uitgevoerd volgens een gedragscode, hoeft voor de verstoring van soorten van tabel 2 geen ontheffing te worden aangevraagd. De gedragscode vermeldt hoe bij het uitvoeren van de werkzaamheden schade aan planten en dieren en hun verblijfplaatsen kan worden voorkomen of zoveel mogelijk wordt beperkt. De gedragscode die voor vrijstelling is vereist, moet goedgekeurd zijn door LNV en van toepassing zijn op de beoogde activiteit. Op de site van LNV zijn alle goedgekeurde gedragscodes

beschikbaar die door verscheidene brancheorganisaties zijn opgesteld. Er moet aantoonbaar volgens de gedragscode worden gewerkt om te voldoen aan de bewijslast. Dit betekent dat de werkprocessen gedocumenteerd moeten worden.

Als er geen gedragscode wordt gebruikt bij de uitvoering van de beoogde werkzaamheden, moet bij overtreding van de artikelen 8-12 een ontheffing worden aangevraagd. De toetsing die dan plaatsvindt, betreft een 'lichte toets'. Hierbij wordt getoetst of de activiteiten de gunstige staat van instandhouding van een soort in gevaar brengen. Deze toets vereist dat er inzicht moet zijn in de betekenis van het plangebied als leefgebied voor de soort in relatie tot de omliggende populaties. Als dat inzicht niet bestaat, dient daar onderzoek naar plaats te vinden (omgevingscheck). Dat kan betekenen dat ook onderzoek buiten het plangebied nodig is. De aanvraag wordt beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door uw activiteiten?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Indien kan worden aangetoond dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van een soort wordt gegarandeerd, hoeft er bij een ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing te worden aangevraagd ten aanzien van soorten uit tabel 2. Dat betekent vrijwel altijd dat, aantoonbaar opgenomen in de plannen, voldoende mitigerende en/of compenserende maatregelen worden uitgevoerd. Is die garantie niet te geven (bijvoorbeeld doordat de mitigerende maatregelen mogelijk niet afdoende zijn), dan moet alsnog via een ontheffingsaanvraag aan LNV worden gevraagd om te bepalen of een ontheffing nodig is.

Tabel 3.

Dit betreft zwaar beschermde soorten. Deze tabel bevat de soorten die zijn vermeld in Bijlage 1 Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en de soorten die zijn vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Wanneer ten aanzien van een of meer soorten uit Bijlage 1 of Bijlage IV verbodsbepalingen worden overtreden door een ruimtelijke ontwikkeling, kan een ontheffingsaanvraag nodig zijn, die wordt getoetst aan de volgende criteria:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteiten?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?
- Is er een wettelijk belang?
- Is er een andere bevredigende oplossing?

Voor een ontheffing moet aan alle criteria zijn voldaan.

Voor de Bijlage 1-soorten van tabel 3 kan ontheffing worden aangevraagd op grond van de belangen die in het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten zijn genoemd. Bij een ruimtelijke ingreep kan het om de volgende belangen gaan:

- Bescherming van flora en fauna.
- Volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Dwingende reden van openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor milieu, wezenlijk gunstige effecten.
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Voor de Bijlage IV-soorten van tabel 3 geldt dat er alleen vrijstelling mogelijk is op grond van de wettelijke belangen die in de Habitatrichtlijn zijn genoemd. Deze zijn:

- Bescherming van flora en fauna.
- Volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Dwingende reden van openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor milieu, wezenlijk gunstige effecten.

Het belang van een ruimtelijke ontwikkeling geldt voor deze soorten dus niet.

Indien kan worden aangetoond dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van een soort wordt gegarandeerd, hoeft er bij een ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing te worden aangevraagd ten aanzien van soorten uit tabel 3. Dat betekent vrijwel altijd dat, aantoonbaar opgenomen in de plannen, voldoende mitigerende en/of compenserende maatregelen worden uitgevoerd. Is die garantie niet te geven (bijvoorbeeld doordat de mitigerende maatregelen mogelijk niet afdoende zijn), dan moet alsnog via een ontheffingsaanvraag aan LNV worden gevraagd om te bepalen of een ontheffing nodig is.

Vogels

Tijdens werkzaamheden moet rekening worden gehouden met de broedperiode van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen, maar van veel vogelsoorten is bekend dat de broedperiode ligt tussen half maart en half juli. Het is voor de wet van belang of broedgevallen aanwezig zijn die door de werkzaamheden kunnen worden verstoord. De meeste soorten zijn elk broedseizoen in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens de broedperiode onder bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor verstorende werkzaamheden buiten de broedperiode is dus geen ontheffing nodig. Er is evenmin ontheffing nodig voor het nemen van maatregelen vooraf aan de broedperiode, die de vestiging van vogels voorkomen. Ontstaan er binnen of nabij het plangebied toch nesten die kunnen worden verstoord, dan dienen de werkzaamheden te worden gestaakt tot na de broedperiode.

Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het gehele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Er is in augustus 2009 door LNV een indicatieve lijst gepubliceerd van jaarrond beschermde vogelnesten, waarin vijf categorieën zijn te onderscheiden. Daarin zijn bijvoorbeeld Gierzwaluw, Kerkuil, Ransuil, Roek en Sperwer opgenomen. Eén van de categorieën betreft soorten die geen jaarrond beschermde verblijfplaats hebben, maar wel vaak terugkeren naar de locatie waar zij het vorige jaar gebroed hebben. Dat geldt bijvoorbeeld voor zwaluw- en spechtensoorten.

Indien kan worden aangetoond dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de vogelsoorten op bovengenoemde lijst wordt gegarandeerd, hoeft er bij een verstoring geen ontheffing te worden aangevraagd. Dat betekent vrijwel altijd dat er een omgevingscheck van belang is om te kunnen bepalen of nabij het plangebied voldoende leefruimte beschikbaar is. Een deskundige bepaalt dan of er voldoende gelegenheid is voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden in de omgeving. Is dit niet het geval, dan moet, voor zover mogelijk, een alternatief nest worden geboden. Is dat ook niet mogelijk, dan moet ontheffing worden aangevraagd.

Voor vogels geldt dat alleen ontheffing kan worden verkregen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Deze belangen zijn:

- Bescherming van flora en fauna.
- Veiligheid van het luchtverkeer.
- Volksgezondheid of openbare veiligheid.

Het belang van een ruimtelijke ontwikkeling geldt voor deze soorten dus niet.

2.2 Rode Lijsten

Nederland heeft voor een aantal bedreigde en kwetsbare planten- en diergroepen Rode Lijsten samengesteld. De doelstelling van de Rode Lijst is het bieden van duurzame bescherming aan een soort en zijn leefgebied. De Rode Lijst bestaat uit Nederlandse soorten die vanwege hun aantalsverloop of kwetsbaarheid speciale aandacht nodig hebben om hun voorkomen in ons land veilig te stellen. Hoewel de Rode Lijsten officieel door het ministerie van LNV zijn vastgesteld, hebben ze geen juridische status. Wel verwacht het ministerie van LNV van de verschillende overheden en terreinbeherende organisaties dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode Lijsten. Een aantal Rode-Lijstsoorten is ondergebracht in de Flora- en faunawet. Op 26 augustus 2009 zijn wijzigingen uitgevoerd in de soortenlijsten van de Rode Lijst.

3. ECOLOGISCHE BEOORDELING

Bij een ecologische beoordeling dient onderzocht te worden of de beoogde plannen een bedreiging vormen voor beschermde (natuur)gebieden in de regio en/of beschermde soorten.

Gebiedsbescherming

Ten aanzien van gebiedsbescherming komen de volgende vragen aan de orde:

- 1 Liggen er beschermde (natuur)gebieden in het plangebied of nabije omgeving?
- 2 Heeft de activiteit mogelijk (significant) negatieve gevolgen voor de beschermde gebieden?
- 3 Zijn die gevolgen te voorkomen?
- 4 Welke consequenties heeft dat voor de plannen (conclusies)?

Binnen de Natuurbeschermingswet vormen de eerste drie vragen de zogenaamde 'Voortoets'.

Er wordt gebruik gemaakt van websites van LNV en de provincie om te bepalen waar de grenzen liggen van beschermde gebieden. Op de website van LNV zijn de gegevens beschikbaar van alle Natura 2000-gebieden, zoals het (ontwerp)aanwijzingsbesluit met de instandhoudingsdoelen en begrenzing.

Soortbescherming

Ten aanzien van soortbescherming komen de volgende vragen aan de orde:

- 1 Komen in het plangebied beschermde en kritische soorten en vegetaties voor?
- 2 Zo ja, worden deze bij realisatie van het plan geschaad en kan dat voorkomen worden?
- 3 Zijn er vanuit de wet- en regelgeving bezwaren tegen de plannen?

Relevante soorten en vegetaties

Voor de eerste stap zijn overzichtswerken, websites en andere bronnen geraadpleegd en is veldonderzoek uitgevoerd. Daarbij is vaak ook informatie van derden betrokken. Er is daarbij vooral gelet op soorten die in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet zijn beschermd, soorten die zijn opgenomen in de Rode Lijst en soorten die een indicatie geven van bepaalde ecologische kwaliteiten van het plangebied.

Bronnen

Voor de ecologische beoordeling wordt per soortgroep gebruik gemaakt van de meest recente informatiebronnen over de verspreiding van soorten in Nederland. Er wordt is in een aantal overzichtswerken en op betrouwbare websites nagegaan welke bijzondere en beschermde planten- en diersoorten er in (de ruime omgeving van) het betreffende plangebied voorkomen.

Veldonderzoek

De natuurwaarden worden eveneens onderzocht aan de hand van een veldbezoek. Hierbij wordt gelet op (sporen van) de aanwezigheid van beschermde en kwetsbare soorten in het plangebied. Daarnaast wordt beoordeeld voor welke beschermde soorten (die in de omgeving kunnen voorkomen) de ecologische randvoorwaarden in het plangebied aanwezig zijn. Het veldonderzoek is tevens van belang om een inschatting te kunnen maken van effecten die samenhangen met de beoogde activiteiten tijdens en na voltooiing van de werkzaamheden.

Effecten en beoordeling

Na de beschrijving van de relevante soorten die in en nabij het plangebied voorkomen, volgt een overzicht van de te verwachten effecten van de ingreep op de ecologische kwaliteiten van het plangebied. Deze verstoringen kunnen verder reiken dan de grenzen van het plangebied. We maken hier volgens de voorschriften van LNV in Werken aan Natura 2000 (ministerie van LNV 2004) onderscheid in vijf soorten effecten, onder te verdelen in kwantitatieve effecten (winst of verlies van habitats), kwalitatieve effecten (chemische effecten, fysieke effecten en verstoring) en achteruitgang in ruimtelijke samenhang (versnippering). Het gaat in alle gevallen om effecten die een verstoring veroorzaken van de (beschermde) soorten en van de functionaliteit van hun leefgebied.

De beoordeling vindt plaats aan de hand van de natuurwetgeving (Natuurbeschermingswet, Flora- en faunawet en Wet Ruimtelijke Ordening (i.c. Ecologische Hoofdstructuur). Bovendien kan een beoordeling nodig zijn ten aanzien van provinciale regelgeving, zoals betreffende ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied. Het kan nodig zijn dat de initiatiefnemer contact opneemt met de provincie wanneer effecten op kunnen treden ten aanzien van ganzenfoerageergebied en weidevogels. Indien negatieve effecten kunnen optreden ten aanzien van de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied of een Beschermd Natuurmonument, kan het nodig zijn om een vergunning volgens de Natuurbeschermingswet aan te vragen.

Wanneer verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet kunnen worden overtreden, dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen in de plannen te worden opgenomen. Wanneer door dergelijke maatregelen de functionaliteit van het leefgebied gegarandeerd is, is er geen ontheffing nodig (§ 2.1).

Bezoekadres

Suderwei 2
9269 TZ Feanwâlden

Postadres

Postbus 32
9269 ZR Feanwâlden
Telefoon 0511 47 47 64
Fax 0511 47 27 40
info@altwym.nl

www.altwym.nl